VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta financí a účetnictví

katedra financí a oceňování podniku

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020 Ivana Bohunčáková

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta financí a účetnictví

katedra financí a oceňování podniku

studijní obor: Finance

Finanční analýza společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a.s.

Autor bakalářské práce:	Ivana Bohunčáková
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Barbora Rýdlová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Finanční analýza společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a.s.“ vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v přiloženém seznamu.

V Praze dne 30. 1. 2020

.....

Ivana Bohunčáková

Poděkování

V rámci mé bakalářské práce bych ráda poděkovala Ing. Barboře Rýdlové, Ph.D. za skvělé rady a lidský přístup, kterými mě motivovala a výrazně přispěla k její vyhotovení. Současně děkuji analyzované společnosti za spolupráci a poskytnuté informace. Chci taky poděkovat rodině a přítelovi za podporu. Zvlášť mamince, která se se mnou podělila o její dvacetileté pracovní zkušenosti v oblasti účetnictví v zemědělství.

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je identifikace hlavních slabých stránek konkrétního slovenského zemědělského podniku a následně předložení návrhů na jejich vylepšení pomocí finanční analýzy z hlediska jeho dosažené finanční situace. Práce obsahuje dvě hlavní části. První část se zabývá metodologií a seznamuje s vývojem zemědělství na Slovensku. Definuje specifika agrárního sektoru a v neposlední řadě vysvětluje teorií finanční analýzy, její metody a postupy. Druhá část bude dokazovat a aplikovat již vysvětlenou teorii finanční analýzy na konkrétním zemědělském podniku a provede pravdivost specifik agrární ekonomické činnosti. V závěru práce se propojí všechny dosažené výsledky a navrhnou se možná řešení na eliminaci slabých stránek a vyvarování se jim do budoucna.

Klíčová slova

zemědělský podnik, zemědělské družstvo, finanční analýza, poměrové ukazatele

Abstract

The aim of this thesis is to identify the main weaknesses of a particular Slovak agricultural enterprise and then to submit proposals for their improvement through financial analysis in terms of its financial situation. The thesis contains two main parts. The first part deals with methodology and introduces the development of agriculture in Slovakia. It defines the specifics of the agrarian sector and last but not least explains the theory of financial analysis, its methods and procedures. The second part will prove and apply the already explained theory of financial analysis on a specific farm and will perform the truth of the specifics of agronomic economic activity. At the end of the thesis, all achieved results will be interconnected and possible solutions will be proposed to eliminate weaknesses and avoid them in the future.

Key Words

agricultural company, collective farm, financial analysis, ratio indicators

Obsah

Úvod ... 1

METODOLOGICKÁ ČÁST ... 2

1. Kolektivizace v zemědělství na Slovensku ... 2

1.1 Vývoj kolektivizace v zemědělství od 19. století po současnost ... 2

1.2 Specifické znaky zemědělského podniku ... 3

1.2.1. Vliv přírodních podmínek ... 4

1.2.2. Nesoulad času průběhu výroby a práce ... 4

1.2.3. Sezónnost tržeb a nákladů ... 4

1.2.4. Finanční podpora ve formě dotací ... 4

1.2.5. Účetnictví agrárního podniku ... 7

1.2.6. AGROúvěry ... 7

2. Finanční analýza ... 9

2.1 Finanční analýza, její podstata a vstupy ... 9

2.2 Techniky a metody využívané ve finanční analýze ... 9

2.2.1 Absolutní ukazatele ... 10

2.2.2 Rozdílové ukazatele ... 12

2.2.3 Poměrové ukazatele ... 12

ANALYTICKÁ ČÁST ... 17

3. Představení vybraného podniku a jeho konkurentů ... 17

3.1 Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s. ... 17

3.1.1. Základní informace ... 18

3.2 Konkurenti ... 18

4. Aplikace specifik zemědělského podniku ... 20

4.1. Přírodní podmínky a jejich vliv ... 20

4.2. Nesoulad času a průběhu výroby a práce ... 20

4.3. Sezónní tržby, náklady a účtování v zemědělství 20
4.4. Finanční podpora ve formě dotací 21
4.5. AGROúvěry 22
5. Provedení finanční analýzy 23
5.1. Analýza absolutních ukazatelů 23
5.1.1 Vertikální analýza 23
5.1.2 Horizontální analýza 25
5.2. Analýza rozdílových ukazatelů 29
5.3. Analýza poměrových ukazatelů 30
5.3.1 Analýza zadluženosti 30
5.3.2 Analýza likvidity 33
5.3.3 Analýza rentability 34
6. Shrnutí výsledků finanční analýzy a doporučení na zlepšení nedostatků 37
Závěr 39
Literatura 40
Seznam schémat, tabulek a grafů 43
Seznam použitých zkratek 44
Seznam příloh 45

Úvod

Z pohledu na historii podnikání nebylo konkurenční prostředí tak rozsáhlé. V současnosti je náročné jako podnik zdravě fungovat ve světě konkurentů a vytěžit ze své ekonomické činnosti co nejvíce. S tím souvisí i soudržnost v rámci pracovního kolektivu a co je nejdůležitější, že to musí fungovat ve všech sférách vedení. Lídři musí mít skvělé zkušenosti v oblasti podnikatelské činnosti a zároveň musí podnik prosperovat ve finanční sféře a vybrat vhodného účetního/účetní, kterému podnik vděčí za dobré jméno, ať už na veřejnosti nebo mezi pracovníky. Na základě informací zpracovaných v účetnictví se dělají různé analýzy, jestli je podnik skutečně úspěšný a zdravý.

Cílem této bakalářské práce je specifikovat zemědělství na Slovensku a na základě ukazatelů finanční analýzy vybraného podniku a jeho konkurentů vymezit slabé a silné stránky v této oblasti podnikání a snažit se navrhnout možná řešení, případně posilnit klady a zredukovat zápory.

Vstup do metodologie je věnovaný historickému vývoji zemědělských družstev na Slovensku, jejich transformaci na zemědělské podniky až po současný stav. Následující podkapitola se věnuje specifikám zemědělského podniku. V druhé části metodologie je vysvětlená podstata finanční analýzy, její techniky, metody a ukazatele. Výběr ukazatelů byl přizpůsoben zemědělskému odvětví.

Začátek analytické poloviny práce se zaměří nejprve na představení vybrané společnosti a její konkurenty ze stejné oblasti Slovenska a poté na nich bude aplikována teorie specifik zemědělského podniku a vybrané metody finanční analýzy z metodologické části. Všechny údaje použité pro analýzu budou získané z účetních závěrek, případně z interních informací od porovnávané společnosti.

V závěru práce se zhodnotí vybraná společnost, identifikují se její slabiny a navrhnou se možná opatření, jak zlepšit její zdraví.

METODOLOGICKÁ ČÁST

1. Kolektivizace v zemědělství na Slovensku

1.1 Vývoj kolektivizace v zemědělství od 19. století po současnost

Území Slovenska bylo již od dávných dob charakteristické různým seskupováním i v oblasti zemědělství. Velkou zásluhu v tomto směru měl Samuel Jurkovič, kterého vytvořené zemědělské družstvo (1845) se proslavilo nejen na Slovensku, ale i ve světě - ***Gazdovský spolek v Sobotišti***. Zemědělská družstva byla charakteristická tím, že byla vázána na venkovské prostředí a většinou se vytvářela v oblasti méně zámožných vrstev obyvatelstva.

V průběhu následujících 100 let se počet družstev a spolků rozrostl do více než 1800 vesnic Slovenska. Toto období tzv. *reálný socialismus* přineslo výrazné změny do života rolníků. Majetek družstev se začal považovat za součást socialistického vlastnictví. Na zasedání Komunistické strany Československa v roce 1948 bylo rozhodnuto, že nové zemědělské výrobní celky by se měly budovat na kolektivním systému pod názvem jednotná zemědělská družstva (JRD - ve slovenštině znamená jednotné roľnícke družstvo).[1]

Období *transformace* lze považovat za další významnou etapu ve vývoji družstevnictví. V roce 1990 došlo k vytvoření nových družstevních zákonů založených na demokratických základech se záměrem přechodu na tržní hospodářství a privatizaci zemědělského sektoru. Na základě transformace družstev došlo k vytvoření tzv. transformačního projektu, jehož součástí bylo i vytvoření rozhodnutí o další existenci družstev. Družstva se transformovala na obchodní společnosti (a. s., s. r. o., k. s., v. o. s.) nebo si ponechala svou právní formu družstva a tím se musela přizpůsobit nové legislativě obchodního zákoníku. Většina zemědělských družstev si ponechala svou právní formu družstva, proto je hodně manažerů s nedostatkem zkušeností v nové formě podnikání.[2]

[1] MARTULIAK, Pavol. 150 years of Slovak co-operatives, 1845-1995. Nitra, Slovakia: Agroinštitút, 1995, 231 s. ISBN 80-7139-028-3.
[2] BANDLEROVÁ, A.: Podnikanie formou družstva na Slovensku. In: Zborník vedeckých prác Medzinárodné vedecké dni: Ekonomické a manažérske aspekty trvalo udržateľného rozvoja poľnohospodárstva, 2001, 263-268 s. ISBN 80-7137-867-4.

Od roku 1996 následuje postupný úpadek družstev na Slovensku, k čemuž přispěl v nemalé míře vstup Slovenska do EU v roce 2004. Zemědělci se museli podřídit novým podmínkám na jednotném evropském trhu, ale zároveň dostali možnost získat finanční prostředky z fondů EU. Mnohá zemědělská družstva upadla do likvidace, protože se neuměla přizpůsobit aktuálním trendům a změnám. Některá pokračovala ve své činnosti i po likvidaci, ale již se změněným statutem na zemědělský podnik.[3]

1.2 Specifické znaky zemědělského podniku

Zemědělský podnik se navzdory tomu, že se věnuje zejména živočišné a rostlinné výrobě, neřadí mezi klasické výrobní podniky. Existují zde různé zvláštnosti a odlišné znaky. Hlavní činnost se těžko definuje, protože se družstva mohou zaměřit buď na živočišnou výrobu, nebo jenom na rostlinnou výrobu. V minulosti se zemědělské podniky věnovaly také nezemědělským činnostem a část z nich přetrvává do současnosti. Celá podkapitola o specifikách zemědělského podniku je skvěle zpracována v publikaci autorů M. Synek, E. Kislingerová[4] aj., a především bude z ní čerpáno, pokud není uvedeno jinak.

Nejzákladnější funkcí tohoto typu podniku je funkce produkční, která v sobě zahrnuje zabezpečení potravy pro obyvatele a zemědělské suroviny pro druhotní zpracování. Druhotným zpracováním se myslí postoupení surovin do dalších průmyslů jako např. potravinářský.

Mezi specifika podniku v agrárním sektoru se zahrnují:

- vliv přírodních podmínek;
- nesoulad času průběhu výroby a práce;
- sezónnost tržeb a nákladů;
- finanční podpora ve formě dotací;
- účetnictví agrárního podniku;
- AGROúvěry.

[3] ŠUBERTOVÁ, Elena. : *Družstevníctvo v procese globalizácie*. Bratislava: Kartprint, 2004, 193 s. ISBN 80-88870-34-8, s. 128-129

[4] SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ aj. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 445 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3, s. 311-312

1.2.1. Vliv přírodních podmínek

Hlavním výrobním faktorem je půda, která se považuje za statický výrobní faktor. Stroje, zvířata, osivo a pracovníci jsou dynamickými výrobními faktory, a proto se na ně vynakládá víc nákladů – na organizaci, manipulaci a dopravu. S půdou se spojuje i bonita (úrodnost) půdy, která hodně ovlivňuje hospodářský výsledek agrárních podniků a souvisí s lokalitou podniku. Klimatické podmínky se dotýkají tohoto sektoru ve velké míře, protože na nich závisí kvalita úrody a vliv na celkový proces zemědělské výroby.

1.2.2. Nesoulad času průběhu výroby a práce

Časový nesoulad výroby a pracovního procesu se vyskytuje zejména u rostlinné výroby. Pěstování obilovin prochází dlouhým procesem. Tento proces začíná přípravnými pracemi, které jsou orání, kultivační práce, setba, hnojení, postřiky a nakonec sklizeň. Obiloviny ozimé se sejí v říjnu a sběr nastává v srpnu, což znamená, že výrobní proces trvá 10 měsíců. Jarní obiloviny se sejí v dubnu a sbírají se v srpnu, takže doba výroby je o polovinu kratší ve srovnání s ozimními. Moderní stroje, které slouží na sklizeň, jsou schopny zpracovat až 3 ha obilovin za hodinu. Nesoulad je v rozdílném čase, kdy se porovnávají měsíce výroby a hodiny zpracování.

1.2.3. Sezónnost tržeb a nákladů

Sezónnost se také dotýká hlavně rostlinné výroby, protože produkční proces je sezónní a s tím souvisí i sezónnost tržeb. Organizace v agrárním podniku musí být na hodně dobré úrovni, aby mohla rozmístit pracovníky a stroje při jejich nerovnoměrném využití během roku. Výnosy z úrody může firma dosahovat až po několika měsících či roce od setby, protože během výrobního procesu náklady na pěstování převažují nad výnosy. Výnosy z výroby představují jen tržby z prodeje. Tento jev úzce souvisí s výběrem financování, dohodou s dodavateli a odběrateli a jejich vzájemnými vztahy založenými na loajalitě.

1.2.4. Finanční podpora ve formě dotací

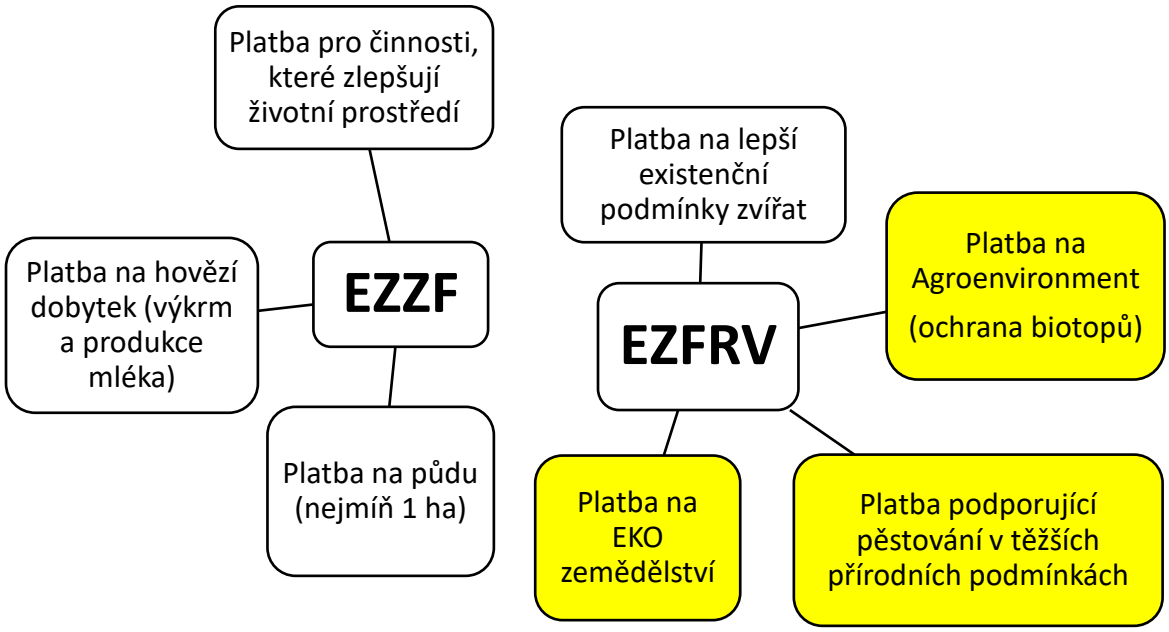
Dotace směřované do zemědělství jsou peněžní prostředky ze státního rozpočtu, z rozpočtu EU nebo z jiných zdrojů s cílem udržet, resp. podpořit produkční ale i mimoprodukční funkce zemědělství. Cílem této finanční podpory je vyrovnat

nerovnováhu podnikatelských subjektů v zemědělství, které čelí různým přírodním a ekonomickým podmínkám při provádění jejich činnosti.

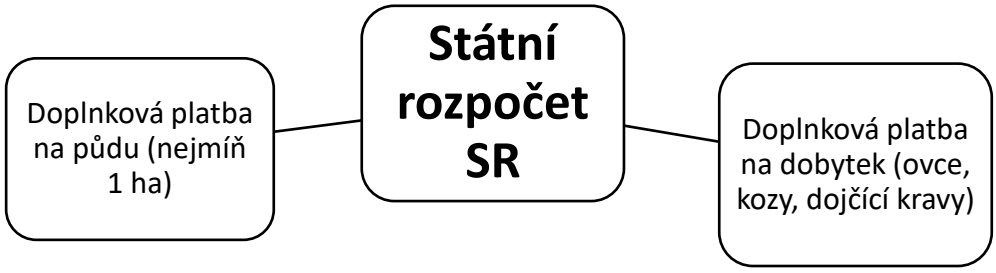
Členění dotací je na základě toho, jestli se jedná o propočet na vymezenou jednotku (na 1 ha půdy, 1ks zvířete, 1 pracovníka) nebo ve formě odpuštění některých závazků např. vůči bance (částečná úhrada úroků, splátek z dotačních prostředků). V jiném slova smyslu jde o dělení na přímé a nepřímé dotace. Jejich podstata plyne ze specifik zemědělské výroby, z omezené transportní funkce potravin, z nezbytné potřeby potravin pro obyvatele nebo ze zabezpečení příjmů zemědělských podniků při snižování jejich výroby s cílem dosáhnout tržní ekonomiku.[5]

Jednotlivé platby se dělí podle zdroje jejich financování. Tyto zdroje jsou Evropský zemědělský záruční fond (dále jen „EZZF"), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (dále jen „EZFRV") a státní rozpočet SR. Kvůli velkému počtu typů plateb se táto práce zaměří na platby, které jsou vyplácané vybraným subjektům v aplikační části.[6]

Schéma 1: Rozdělení plateb podle jejich zdroje financování

[5] DEMO, Milan. *Základy poľnohospodárstva*. Nitra: SPU, 2015, 263 s. ISBN 978-80-552-1354-5, s. 226.
[6] Chcete dotácie na pôdu? Tu sú platby, ktoré sa vyplácajú poľnohospodárom. *HN Expert* [online]. 2018 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://hnonline.sk/expert/1702680-chcete-dotacie-na-podu-tu-su-platby-ktore-sa-vyplacaju-polnohospodarom

Zdroj: Vlastní zpracování na základě https://hnonline.sk.

Proces žádosti o dotaci, kromě vyplnění samotného formuláře, vyžaduje i splnění určitých podmínek. Základní podmínkou pro všechny platby je, že každá žádost se zasílá do 15. května daného roku.[7]

Další podmínky, bez kterých nemůžou být schválené jednotlivé platby dotací, se týkají jen plateb znázorněných ve schématu a zbarvených žlutě. Tyto podmínky budou čerpány z nařízení vlády SR[8], pokud není uvedeno jinak. Pro všechny tři platby platí splnění podmínek v období od 1. května do 31. října.

Když se jedná o žádost pro platbu podporující pěstování v těžších přírodních podmínkách, subjekt musí mít nejméně 0,3 dobytčích jednotek na 1 ha půdy. Pro další platbu na Agroenvironment (ochrana biotopů) musí mít subjekt nejvíce 1,9 a nejméně 0,3 dobytčích jednotek na 1 ha trvalých travních porostů. Poslední specifickou podmínkou pro platbu na EKO zemědělství je jako pro Agroenvironment nejméně 0,3 a nejvíce 1,9 dobytčích jednotek na 1 ha půdy, ale v EKO zemědělství musí být zvířata registrována v registru ekologické zemědělské výroby.

Každá dobytčí jednotka (dále jen „DJ“) musí být registrována v Centrálním registru hospodářských zvířat a jde o tzv. propočet kusů zvířat podle stáří, druhu

[7] *Oznámenie pre žiadateľov o platby na ANC, AEKO a EKO.* In: Pôdohospodárska platobná agentúra [online]. Nitra: Agroinštitút 2019 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.apa.sk/aktuality/oznamenie-pre-ziadatelov-o-platby-na-anc-aeko-a-eko/9478

[8] SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka. In: *Zbierka zákonov*. Bratislava, 2015, ročník 2015, částka 24, číslo 75. Dostupné také z: https://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-75

a kategorie zvířete na DJ. Všechny vyjmenovány typy propočtu mají přidělený určitý koeficient podle zákona.[9]

Podle dotazníkového průzkumu J. Pokrivčáka a M. Tótha v Agromagazínu[10] si více než 90% všech respondentů myslí, že příjmy zemědělců jsou nedostačující ve srovnání s národním hospodářstvím a že podnikatelé v tomto sektoru by měli být více dotováni. Na druhé straně se názory liší v tom, že zemědělci se nemají na dotace spoléhat a současně zvýšit aktivitu podnikání.

1.2.5. Účetnictví agrárního podniku

Rozdíl v účetních metodách navazuje na výše uvedená specifika. Když se podíváme na majetkovou strukturu, zemědělský podnik patří i do skupiny obchodních i do skupiny výrobních podniků. Na jedné straně investuje velké množství finančních prostředků do dlouhodobých aktiv, do kterých se zařazují hospodářské budovy, pole (nemovité) nebo zemědělská technika (movité). Na straně druhé drží značnou část prostředku v oběžných aktivech. Oběžná aktiva představují především zásoby - chovaný dobytek živočišné výroby, semena nebo úrodu v rostlinné výrobě.

Tento typ podniků má největší podíl tržeb z vlastních výrobků a z již zmíněné dotace od státu, které eviduje účetně jako ostatní výnosy. Evidence výdajů je hlavně za osiva, hnojiva, krmiva, pohonné hmoty, přípravky na ochranu rostlin a podobně. Velké komplikace dělá sezónnost ve spojení s výnosy a náklady, například minerální hnojiva zakoupená na podzim se můžou použít z části na ozimé rostliny, z části na jaře příštího roku. Pícniny, které byly vyprodukované z pohnojených ploch, se zase mohou sesbírat na jaře (senáž), na podzim (jetel) nebo část přesunout do skladů.[11]

1.2.6. AGROúvěry

Banky dokážou poskytnout úvěry s výhodnější úrokovou sazbou přímo přizpůsobené zemědělským podnikatelům, kteří mají nedostatek peněžních prostředků

[9] Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky. Prepočítavacie koeficienty. *Pôdný portál* [online]. Bratislava: Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, 2019 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/hosp_zvierata/DJ.pdf

[10] POKRIVČÁK, Ján a Marián TÓTH. Akú poľnohospodársku politiku vlastne chceme?: Výška podpůr, lokálne potraviny a ochrana ŽP. *AGROMAGAZÍN: mesačník o ekonomike a financiách v agrosektore*. 2019, 58 s. XXI.(8/2019), s. 16

[11] KRENICKÝ, Tomáš. *Finanční analýza zemědělského podniku* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015 [cit. 2019-10-25], 57 s. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/snacj. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Kalouda, František, s. 16

kvůli sezónnosti výnosů a nákladů. AGROúvěr dokáže propojit časové období mezi potřebou financování provozu zemědělců a reálného vyplacení podpory Půdohospodářské platební agentury (PPA). Financování provozu přináší velké náklady v průběhu roku, což je hlavně v období zakládání úrody nebo její sběr.[12]

Půdohospodářská platební agentura je rozpočtovou organizací se sídlem v Bratislavě, která poskytuje podporu v zemědělství a rozvoji venkova. Vykonává to na základě akreditace udělené MPRV SR (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky). Hlavní náplní práce PPA je shromažďování, zpracování a schvalování žádostí od zemědělců, kteří žádají o finanční podporu jejich podnikatelských činností.[13]

[12] *AGROúver*. In: OTP Banka [online]. [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: https://www.otpbanka.sk/agrouver

[13] *Zriadenie a pôsobnosť PPA*. In: Pôdohospodárska platobná agentúra [online]. Nitra: Agroinštitút [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: https://www.apa.sk/zriadenie-a-posobnost-ppa

2. Finanční analýza

2.1 Finanční analýza, její podstata a vstupy

Finanční analýza slouží k zjištění finančního zdraví podniku. Jde o identifikaci slabých stránek, které vedou k problémům a determinaci silných stránek, které je potřebné využít a díky kterým může podnik pokročit. Jinak řečeno, za pomoci tohoto procesu se ohodnocuje minulost, současnost a předpokládaná budoucnost hospodaření podniku. Důležitou součástí je testování finančních parametrů, jestli je jejich výpovědní schopnost skutečná a podnik se blíží ke svým cílům.[14]

Provádění analýzy na otestování podniku je důležité nejen pro vlastníky, ale i pro jiné uživatele, jejichž zájem o společnost se liší na základě typu jejich rozhodovacích funkcí. Podle toho můžeme rozlišovat, jestli jde o interní nebo externí typ finanční analýzy.[15] Osoby, které tyto účetní informace a analýzu užívají externě, jsou banky, věřitelé, investoři, stát a jeho orgány, zákazníci, dodavatelé. Interní uživatelé jsou manažeři, odboráři a zaměstnanci.[16]

Základními vstupy finanční analýzy jsou interní zdroje informací, ale i externí zdroje, které je doplňují. Do základních zdrojů řadíme výkazy tvořící účetní závěrku (rozvaha, výkaz zisků a ztrát, přílohy), které jsou veřejně zpřístupněny. Přesto se řadí mezi interní informace, protože se dotýkají přímo analyzované společnosti. Vnější vlivy, jako jsou konkurence, postavení na trhu nebo vládní opatření, patří mezi doplňující externí zdroje.[17]

2.2 Techniky a metody využívané ve finanční analýze

V této podkapitole se bude teoretický základ čerpat především z publikace autorky P. Růčkové[18], pokud není uvedeno jinak.

---

[14] MARWARS, Martin Vrábel. *Finančná analýza*. In: Finančná analýza: Aby sa robili lepšie rozhodnutia [online]. [cit. 2019-10-25]. Dostupné z: https://podnikovaanalyza.sk/financna-analyza

[15] GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, 2007, 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2, s. 27

[16] *Finančná analýza*. In: ManagementMania.com [online]. Wilmington (DE) 2011-2019, 2016 [cit. 05. 11. 2019]. Dostupné z: https://managementmania.com/sk/financna-analyza

[17] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019, 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4, s. 18

[18] Stejný zdroj, s. 43

Každá úspěšná společnost si musí určit kvalitní metody, které přinášejí co nejmenší riziko chybných rozhodnutí a to vypovídá o jejich spolehlivosti. Jádrem různých metod jsou finanční ukazatele, které charakterizují ekonomickou činnost podniku číslem, vyjadřují se v peněžních jednotkách nebo jednotkách času a procentem. Je nezbytné přizpůsobit vybrané metody podle cílových skupin, které mají specifické požadavky.

Ve firemní praxi se vyšší metody obvykle nevyužívají, protože se nepovažují se univerzální a je potřeba mít k dispozici kvalitnější software, vyšší znalosti v oblasti matematiky nebo statistiky a převažují hlavně u specializovaných podniků. Častěji se využívají elementární metody, které jsou jednodušší a méně náročné na technické vybavení nespecializované společnosti. Jednoduchost tohoto typu metod spočívá v aritmetických výpočtech, přetvářejících vybraná vstupní data na ukazatele s předem určenou vypovídající schopností.[19]

Finanční analýzu obecně řadíme mezi takzvanou technickou analýzu. Je typická matematickými výpočty s využitím matematicko-statistických metod, kvantitativním zpracováním dat a posouzením vypočtených hodnot. Fundamentální analýza je komplementární a zkoumá převážně vzájemné souvislosti z ekonomického hlediska a dedukci odvozuje bez číselných údajů.

Podstatou je rozčlenit finanční ukazatele elementárních metod do třech základních tříd:

- absolutní ukazatele;
- rozdílové ukazatele;
- poměrové ukazatele.

2.2.1 Absolutní ukazatele

Absolutní ukazatele jsou údaje vyskytující se v účetních výkazech, a tudíž metoda nese přívlastek absolutní, protože jsou přímo zjistitelné z účetních výkazů. Vztah k jinému jevu zde neexistuje, jenom samotný jev. Typická pro ně je citlivost na

[19] HÚSKOVÁ, Tereza. *Finanční analýza podniku*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2011, 64 s. Dostupné také z: http://hdl.handle.net/10563/21765. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav logistiky. Vedoucí práce Konečný, Jiří, s. 16

velikost společnosti, a to se sebou nese obtížnost při srovnávání s různými konkurenty. Proto je vhodné ukazatele využít v prospěch jedné firmy.[20] Dále se ve spojení s těmito ukazateli rozlišuje, jestli jde o stav (vázanost k určitému okamžiku v čase) nebo o tok (vázanost k vývoji ekonomické skutečnosti za časový interval).[21]

U absolutních ukazatelů se vymezují tři základní prístupy jejich dělení:

- Horizontální analýza, nazývaná také analýza vývojových trendů, se soustavně věnuje změnám ukazatelů v čase. Je nezbytné vytvářet relativně dlouhé časové řady, abychom se na konci výpočtů vyhnuli nepřesné predikci budoucího vývoje, která nastává při analýze za velice krátké období.[22]
- Vertikální analýza, také procentní analýza komponent, je mnohem složitější stádium zkoumání, které se zabývá rozborem vnitřní struktury samotných položek účetních výkazů na procentní báze.[23] Zkoumáním struktury aktiv a pasiv je zřetelné, jaké je složení hospodářských prostředků potřebných pro aktivity podniku a jaké zdroje byly použity na jejich obstarávání.[24]
- Vertikálně-horizontální analýza, je spojení předchozích dvou analýz. Užitečnost a efektivnost přináší ucelený pohled na vývoj ukazatelů ne jen globálně, ale i na jejich strukturu v čase. Zde umí identifikovat změnu celkových ukazatelů v případě změny struktury.[25]

[20] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8, s. 41
[21] ZALAI, Karol. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 1. vyd. Bratislava: Sprint, 1997, 297 s. ISBN 80-888-4818-0, s. 19
[22] KALOUDA, František. Finanční řízení podniku. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 299 s. ISBN 9788073803155, s. 158
[23] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019, 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4, s. 46
[24] SEDLÁČEK, Jaroslav a HAMPLOVÁ, Eva. *Finanční analýza*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998, 190 s. ISBN 80-210-1775-9, s. 20
[25]DLUHOŠOVÁ, Dana a HAMPLOVÁ, Eva. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2, s. 74

2.2.2 Rozdílové ukazatele

Rozdílové ukazatele, někdy označovány jako finanční fondy, představují odchylku (rozdíl) mezi dvěma absolutními ukazateli. V této analýze se budeme zabývat hlavně ukazatelem čistý pracovní kapitál (dále jen *ČPK*), který výstižně opsala ve své publikaci J. Holečková[26]. Pro ostatní rozdílové ukazatele je potřeba nahlédnout do účetnictví podniku hlouběji, a protože informace zveřejněné pro veřejnost nejsou dostačující, je téměř neuskutečnitelné se věnovat jiným ukazatelům.

ČPK je rozdíl oběžních aktiv (očištěných od dlouhodobých pohledávek) a krátkodobých dluhů (včetně krátkodobých finančních výpomocí a běžných úvěrů). Považuje se za významnou pomůcku při zjišťování platební schopnosti firmy. Vysoké hodnoty ukazatele vypovídají o vysoce likvidním podniku. Samozřejmě, může dojit k běžným zkreslením výsledků, které jsou zapříčiněny různým oceňováním majetku nebo nelikviditou pohledávek. Pokud jeho hodnoty nabývají zápornou částku, jde o tzv. nekrytý dluh.

Podle P. Kraliceka[27] by měl podíl ukazatele čistého pracovního kapitálu a oběžného majetku dosahovat hodnot mezi 30% a 50%, ačkoli správná hodnota ukazatele neexistuje.

2.2.3 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou nejrozsáhlejší a nejvíc zmíněné ukazatele finanční analýzy, protože na jejich výpočet jsou veřejně zpřístupněny údaje postačující. Výhody spočívají v možnosti porovnávat víc konkurentů, a tudíž jsou vhodným instrumentem na průřezovou analýzu. Umožňují časově předvídat finanční situaci společnosti a můžou vystupovat jako vstupní data matematických modelů.[28]

Obecně jde o podíl (poměr) dvou různých položek účetního výkazu, kde čitatelem je faktor jistící (položka z aktiv) a jmenovatelem je faktor rizikový (dluhy,

[26] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8, s. 45-47
[27] KRALICEK, Peter. *Základy finančního hospodaření: bilance: účet zisků a ztrát: cash-flow: základy kalkulace: finanční plánování: systémy včasného varování*. Praha: Linde, 1993, 110 s. New business line. ISBN 80-856-4711-7, s. 27
[28] SEDLÁČEK, Jaroslav a HAMPLOVÁ, Eva. *Finanční analýza*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998, 190 s. ISBN 80-210-1775-9, s. 68

vlastní kapitál). Když přesáhne hodnotu jeden, finanční situace podniku je na dobré úrovni.[29]

Poměrové ukazatele se dělí podle jejich zaměření, ale jejich využití má stejně významný aspekt na finanční zdraví podniku. Ukazatele se zaměřují na:

- rentabilitu;
- likviditu;
- zadluženost;
- aktivitu;
- finanční trh.[30]

V rámci zemědělských podniků se budeme věnovat především ukazatelům, které se dotýkají slabých stránek podniku, tj. ukazatele zadluženosti, ukazatele likvidity a ukazatele rentability. Z již zmíněných ukazatelů budou vybrány ty, které jsou nejvíc ovlivněny podporou od státu a bank – dotacemi a úvěry v agrosektoru.

ZADLUŽENOST

Hlavní úlohou analýzy, která se zabývá dluhy podniku, je najít optimum mezi cizími a vlastními zdroji financování. S pojmem „zadluženost“ se zabývala také P. Růčková[31], podle které si téměř každý podnik hradí vlastní aktivity cizími zdroji (dluhy). Pokud se podnik rozhodne pro cizí financování, je to pro něj výhodnější v určitých směrech. Nákladové úroky jsou toho skvělým příkladem, protože mohou snížit základ daně tím, že se řadí mezi uznatelné náklady z pohledu daní.[32]

Když se na zadluženost díváme z pohledu zemědělského podniku, projevuje se zde potřeba financování své běžné činnosti každoročně prostřednictvím tzv. překlenovacích úvěrů, čili AGROúvěry. Banky jsou ochotny poskytovat tento typ úvěru, protože jsou kryté výškou přímých plateb (dotace), které dostávají agrární společnosti každoročně na konci období. Může však nastat situace, kdy se platby od

[29] GRÜNWALD, Rolf a HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2007, 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2, s. 56
[30] KOTULIČ, Rastislav; KIRÁLY, Peter; RAJČÁNIOVÁ, Miroslava. *Finanční analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2010. 238 s. ISBN 978-80-80783-42-6, s. 58
[31] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019, 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4, s. 67
[32] KRENICKÝ, Tomáš. *Finanční analýza zemědělského podniku* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015 [cit. 2019-10-25], 57 s. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/snacj. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Kalouda, František, s. 26

podniků zpozdí z důvodu pozdějšího vyplacení dotací. To vyřešilo MPRV SR (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky) tak, že banky stabilizovaly tuto situaci nabídkou krátkodobých úvěrů a tak snížily riziko věřitelů. Pozitivní dopad to má hlavně zlepšením ukazatelů zadluženosti, fixním charakterem úvěrového závazku vůči bance, „levnými penězi" během inflace a již zmíněnými nákladovými úroky.[33]

To všechno se provádí přes ukazatele zadluženosti a jejich výsledné hodnoty. Jako nejzákladnější se poměřují závazky a aktiva celkem (debt ratio), čímž tedy získáme celkovou zadluženost. Pro nás je důležité dosáhnout co nejmenších hodnot, které znamenají pro věřitele menší riziko v případě poskytnutí jeho kapitálu. Další možnost je samofinancování prostřednictvím vlastních zdrojů a ty se porovnávají vzhledem k celkovým aktivům (equity ratio). Jejich sečtení by mělo dát přibližně hodnotu jedna, protože je mezi nimi tzv. komplementarita.[34]

Aby společnost věděla, jestli další dluhy unese, může porovnat zisk před úroky a zdaněním s nákladovými úroky (úrokové krytí). To ji může ukázat kolikrát je zisk větší, případně menší. Doporučuje se pohybovat v hodnotách od 3 a více kvůli dostatečnému efektu pro vlastníky.[35]

LIKVIDITA

Když se řekne „likvidní podnik", znamená to, že podnik je schopen plnit své krátkodobé závazky. Jinak řečeno, likvidita řeší to, co podnik musí zaplatit a jaké prostředky na to využije. Abychom mohli uhradit naše dluhy v dohodnuté výši a dohodnuté splatnosti, tyto prostředky musí být likvidní a musí mít jistou vlastnost, kterou je schopnost měnit svou podobu na peníze (likvidnost).[36]

V praxi se ukazatele likvidity rozlišují ve třech stupních, kde nejnižší a nejrozsáhlejší porovnává krátkodobá aktiva (oběžná aktiva) s krátkodobými pasivy

[33]Vplyv zadlženosti na rentabilitu poľnohospodárskych podnikov na Slovensku. *Trendy v podnikání* [online]. 2018, **8**(4), 4-12 s. [cit. 2019-11-11]. DOI: 10.24132/jbt.2018.8.4.4_12. ISSN 1805-0603. Dostupné z: https://drive.google.com/open?id=1m6lbCEE2J96rKPS9pLLBSMsfO7xeIa0o s. 5

[34] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019, 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4, s. 68

[35] Stejný zdroj, s. 68

[36] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8, s. 69, 112

(likvidita běžná), střední poměřuje krátkodobá aktiva bez zásob vzhledem ke krátkodobým pasivům (likvidita pohotová) a v pořadí nejvyšší třetí stupeň je tvořen z nejlikvidnějších částí, tj. krátkodobým finančním majetkem (likvidita okamžitá) a peněžními prostředky (likvidita peněžní) k pasivům krátkodobého charakteru. [37]

Vzhledem k typu úvěrů a dotací v zemědělské oblasti podnikání, na kterou se máme zaměřit, se budeme blíž v analýze likvidity věnovat běžné, pohotové a peněžní likviditě. Dotace se účtují na účet *daňové pohledávky a dotace* (krátkodobé pohledávky) nebo se přímo připíšou na *účty v bankách* (finanční účty), proto jsou zásoby a krátkodobý finanční majetek nedotčené v rámci oběžných aktiv. Úvěry v agrosektoru jsou obecně krátkodobého charakteru a jsou součástí všech typů indikátorů likvidity, proto se rozhodovalo na základě vyplacených podpor.

Hlavní příčiny, proč v některých případech zemědělský podnik nedosahuje příznivou hodnotu pohotové likvidity, která by se měla podle bank pohybovat v intervalu 1 až 1,5, jsou sezónní rozdíly v oběžných aktivech. Jelikož se čerpá z účetní závěrky, ve velké míře právě dotace vyplácené ke konci roku zlepšují hodnoty daného ukazatele a během roku vykazuje indikátor pravděpodobně nižší hodnoty.[38]

RENTABILITA

Do třetice se budeme věnovat výnosnosti, čili rentabilitě. To, co podnik vynaloží v rámci své ekonomické činnosti, se zhodnocuje mírou rentability. Ukazatele výnosnosti již čerpají data ne jenom z rozvahy jako předchozí, ale i z výkazů zisku a ztráty. Obecně se výpočty dělají poměrem zisku a vloženého kapitálu. Aby byl podnik efektivní, jeho získané výnosy musí převyšovat vynaložené náklady, a tedy v případě kladných hodnot jde o zisk (kladná rentabilita) nebo v případě záporných hodnot je ve ztrátě (záporná rentabilita).[39]

Otázkou je, kdy vybírat zisk po všech úpravách (*EAT* – earnings after taxes), zisk před zdaněním (*EBT* – earnings before taxes) nebo před odečtením úroků i daní

[37] MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009, 624 s. ISBN 978-80-86929-49-1, s. 273-284
[38] KRAVČÁKOVÁ VOZÁROVÁ, Ivana. Aktuálny pohľad na likviditu poľnohospodárskych podnikov na Slovensku. *Mladá veda*. Prešov: UNIVERSUM, 2016, **4**(2), 47-54. ISSN 1339-3189, s. 52-53
[39] KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 299 s. ISBN 978-80-73803-15-5, s. 154

(*EBIT* – earnings before interest and taxes). To vše záleží na situaci, jestli porovnávané podniky s různým daňovým zatížením mají různou výši úroků od věřitele nebo jenom chceme zjistit, jak jsou výkonné.[40]

Hlavní záměr práce je nahlédnout do finanční oblasti zemědělství Slovenska. Konkrétní srovnávané společnosti jsou ve stejném okresu. Vzhledem na stejnou sazbu a způsob zdanění konkurenčních podniků je zisk před zdaněním pro nás nevýznamný, ale výše úrokové míry se liší. Pro nás významný bude proto čistý zisk pro výpočet celkové výkonnosti a zisk před úroky a zdaněním.

Nejpodstatnějším ukazatelem je ziskovost aktiv (*ROA* – return on assets), kde už z názvu plyne, co se bude poměřovat. Zisk bude abstrahovat od daní a nákladových úroků (*EBIT*) a jmenovatel bude tvořen sumou aktiv. Druhým podstatným ukazatelem bude ziskovost vlastního kapitálu (*ROE* – return on equity) již počítaný s čistým ziskem. Tento ukazatel se dotýká zejména vlastníků společnosti.

Existuje množství faktorů, které ovlivňují celkovou rentabilitu v zemědělství. Jedním z důležitých je počasí během procesu pěstování úrody, které může zapříčinit malé množství plodin a zároveň nižších výnosů z tržeb. Velké vlivy mají i dotace, které ovlivňují jak investiční proces, tak i ekonomiku odvětví a nastává zvyšování výnosů ve velké míře během produktivity práce. Rentabilita aktiv počítaná bez dotací nedokáže vykazovat kladné výsledky ve většině případů, a tedy i celková úroveň rentability bude záporná. Dalším předpokladem jsou úspory z rozsahu, kde se řeší velikost obhospodařované půdy v ha. S růstem velikosti půdy by měli zemědělci na základě splněných podmínek mít právo na větší dotaci než jiné s menší výměrou.[41]

[40] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019, 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4, s. 61

[41] Veľkosť obhospodarovanej pôdy a finančné ukazatele v podnikoch poľnohospodárskej prvovýroby na Slovensku. *Trendy v podnikání* [online]. Plzeň: UWB, 2014, **4**(4), 20-28 [cit. 2019-11-14]. ISSN 1805-0603. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/16338/1/Rabek.pdf

ANALYTICKÁ ČÁST

3. Představení vybraného podniku a jeho konkurentů

3.1 Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s.

Vybraná akciová společnost vznikla v roce 2003 poté, kdy se jako bývalé zemědělské družstvo dostalo do konkurzu. *Vikartovská agrárna spoločnosť* (dále se bude používat jen „VIAS“) patří dlouhodobě mezi významné lokální zaměstnavatele v Popradském okresu. Kromě hlavního pracovního poměru se zde vytvářejí i sezónní kontrakty pro místní občany, kdy je každá pomocná ruka potřebná během hlavních zemědělských prací.

Již od počátku se podnik orientuje na živočišnou výrobu, pěstování pícnin a také poskytuje služby jiným subjektům. Z rostlinné výroby je to především produkce obilovin, krmiva, sena a senáže. Tržby jsou tvořené hlavně z prodeje obilovin, tj. pšenice ozimá – potravinářská, z které se vyrábí mouka. Dominance živočišné výroby se specializuje na chov dojnic, na prodej mléka a výkrm hovězího dobytka na prodej HD masa. Do roku 2007 se živočišná výroba zaměřovala i na chov ovcí, které musela kvůli nerentabilitě prodat a tuto část výroby ukončit. Kromě zemědělského zaměření se od roku 2011 VIAS stal prodejcem motorové nafty s aktuální cenou 1,245 €/l, z čehož plynou tržby.

Jde o horskou zemědělskou oblast s plytkou půdou na úpatí Nízkých Tater. Velké odchylky teplot dělají těžší podmínky pro rostlinnou výrobu. Vlivem rozdílů v teplotách se posouvá období zralosti a sběru o 2-3 týdny v porovnání s regiony na jihu. Na druhou stranu je tady menší výskyt škůdců kvůli chladnějšímu klimatu, proto není potřeba tolik chemické ochrany z ekologického hlediska. Převaha je v loukách a pastvinách, což dává předpoklad pro vyšší intenzitu živočišné výroby.

VIAS v současnosti obhospodařuje 1411,60 ha půdy a chová 661 kusů hovězího dobytka. Orná půda představuje 439,24 ha a zbývajících 975,66 ha je tvořena loukami a pastvinami. Hovězí dobytek je definovaný podle věku u mladých zvířat a u dospělých se rozlišuje pohlaví nebo jiné specifikace.

3.1.1. Základní informace

Tyto informace jsou čerpány z obchodního rejstříku Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky[42].

Obchodné jméno:	Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s.
Sídlo:	Hlavná 1002/147, Vikartovce 059 19
IČO:	36 485 829
Právní forma:	Akciová společnost
Datum zápisu do OR:	4. 6. 2003
Základní kapitál:	37 841 €

3.2 Konkurenti

Okres Poprad patří mezi významné zemědělské oblasti Slovenska, proto byly konkurenční podniky vybrány z blízkého okolí. Všechny subjekty konkurující VIAS jsou vybrány podle velikosti obhospodařované půdy, stejného zaměření rostlinné a živočišné výroby (s tím souvisí i vliv specifik v tomto odvětví) a hospodaření v horské oblasti.

- ZEMEDAR, s. r. o.
- Poľnohospodárske podielnické družstvo (PPD) Liptovská Teplička
- Poľnohospodárske družstvo (PD) Spišské Bystré
- Poľnohospodárske družstvo (PD) MENGUSOVCE

Jak bylo zmíněné v metodologické části, že se některá družstva po vstupu do EU zachovala, zanikla nebo změnila právní subjektivitu na obchodní společnosti, jsou VIAS a ZEMEDAR jasným příkladem změny právní subjektivity.

ZEMEDAR, s. r. o

ZEMEDAR, s. r. o (dále jen „ZEMEDAR“) vznikl v roce 1997 privatizací státních majetků Stráže a Poprad. Společnost hospodaří na výměře půdy 1335,47 ha

[42] *Obchodný register* [online]. Ministerstvo spravodlivosti SR [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: http://www.orsr.sk

– orná půda tvoří 948,55 ha a zbytek tvoří trvalé travní porosty (dále jen „TTP“). Věnuje se chovu hovězího dobytka pro výrobu kravského mléka a v minulosti se také věnoval chovu ovcí a prasat. V rostlinné výrobě je významným dodavatelem ječmene pro místní pivovary.[43]

Poľnohospodárske podielnické družstvo Liptovská Teplička

PPD Liptovská Teplička vznikla po rozdělení jednotného zemědělského družstva Štrba na dvě samostatně hospodařící jednotky v roce 1991. Celková výměra půdy je 1275 ha v horské oblasti, o čem značí i převaha TTP – 1212,54 ha. Družstvo patří do zvláštního systému ekologického zemědělství, proto je zakázáno používat chemické přípravky na ochranu rostlin. Vzhledem k velké výměře TTP družstvo chová přibližně 160 kusů dobytka a 700 kusů ovcí. Jako VIAS prodává ještě motorovou naftu s aktuální cenou 1,25€/l. Tržby plynou z prodeje biovýrobků ovčího a kravského mléka, hovězího a jehněčího masa.[44]

Poľnohospodárske družstvo Spišské Bystré

PD Spišské Bystré existuje od roku 1990 jako samostatná jednotka. Ve velké míře je zaměřené na výrobu mléka a chov hovězího dobytka. Ve vlastnictví má cca 1600 ha půdy, z čehož 700 patří TTP a zbylých 900 orné půdě. Pěstuje se tu hlavně řepka olejná a pícniny. Živočišnou výrobu provozuje na dvou farmách. První se zaměřuje na chov hovězího dobytka v počtu 280 kusů a druhá se zaměřuje na produkci kravského mléka v počte 652 kusů.[45]

Poľnohospodárske družstvo MENGUSOVCE

PD MENGUSOVCE jsou jako jediné zachované družstvo z vybraných subjektů od roku 1950. V roce 2017 došlo k jediné změně v působení, a to změna majitelů, ale právní subjektivita zůstala původní. Půda je obhospodařována ve velkosti 442,48 ha, TTP má 252,15 ha a orná půda 190,33 ha. V majetku má kolem 230 kusů hovězího dobytka, čili zaměření je na produkci mléka, masa a pěstování obilovin.

[43] ZEMEDAR s.r.o., Poprad-Stráže. Ematech [online]. Radošina [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.ematech.sk/zemedar-sro-poprad-straze/

[44] PPD Liptovská Teplička. PPD Liptovská Teplička [online]. 2015 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.ppdliptovskateplicka.sk

[45] Poľnohospodárske družstvo Spišské Bystré [online]. [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: http://www.pdspbystre.sk/index.html

Informace o PD MENGUSOVCE jsem čerpala z interních zdrojů, protože informace nejsou veřejně dostupné.

4. Aplikace specifik zemědělského podniku

4.1. Přírodní podmínky a jejich vliv

Analyzovaný podnik se nachází v horské výrobní zemědělské oblasti, která je charakteristická nízkou průměrnou roční teplotou a teplotními odchylkami. Tento fakt souvisí se ztížením zemědělské výroby po celý rok. Přestože hnědá půda tvoří druhý nejvyšší stupeň úrodnosti, v této oblasti je půda hodně překyselená a je potřeba ji alespoň jednou ročně neutralizovat použitím vápenatých hnojiv. Převaha horských luk a pastvin zvýhodňuje hlavně chov zvířat a proto se farmáři zaměřují na živočišnou výrobu. VIAS splňuje závislost na přírodních podmínkách.

4.2. Nesoulad času a průběhu výroby a práce

Specifikum se týká rostlinné výroby a silně se dotýká i společnosti VIAS. Můžeme to vidět na všech pěstovaných plodinách. Nejdelší výrobní proces má kmín (16 – 17 měsíců) a pšenice ozimá (10-11 měsíců), pšenice jarní (5-6 měsíců) a kukuřice krmná (6 měsíců) mají přibližně o polovinu kratší dobu výroby. Modernizace způsobu sběru plodin je dnes již na tak vysoké úrovni, že se za hodinu může sesbírat 1-3 ha obhospodařované půdy. Nesoulad času výroby a práce je splněn.

4.3. Sezónní tržby, náklady a účtování v zemědělství

Během výroby se využívají různé služby, zejména setba a hnojení vlastními stroji a pracovníky nebo postřiky a sklizeň, které vykonávají dodavatelské odborné zemědělské firmy. Tenhle proces nese velké sezónní náklady, protože si VIAS nedokáže všechny výrobní postupy zabezpečit vlastními silami, tj. práce kombajnistů, řezačů kukuřice nebo postřikovačů. Také se najímají sezónní pracovníci jako výpomoc. Sezónní tržby se získávají zejména v období mezi zářím a říjnem. Plynou z prodeje kmínu a pšenice pro potravinářský průmysl, ale kukuřice je pro vlastní spotřebu.

VIAS jako zemědělský podnik se odlišuje od jiných výrobních a obchodních podniků i v účtování, co souvisí s výše uvedenými specifikami. Na straně aktiv hraje důležitou roli položka *nedokončená výroba*, do které se zahrne založení úrody a do

dokončené výroby přecházejí již vypěstované plodiny až v době sklizně a určení jejich ceny v příštím roce. Zásoby, které nejsou využité během roku, se můžou využívat i v příštím roce, např. krmiva, hnojivá, pohonné hmoty. Co se týče zvířat, jsou v *zásobách* rozděleny mladá zvířata do 3, 6, 12 a 24 měsíců a podle pohlaví na býky a jalovice. Dospělá zvířata - dojnice - se nacházejí v aktivech již v *movitém majetku,* který se odepisuje 4 roky. Ve výnosech se na konci roku objevují kromě tržeb i dotace, které se účtují na *krátkodobé pohledávky* a *ostatní výnosy z hospodářské činnosti* (95 % tvoří dotace). Po jejich vyplacení se během prosince přeúčtují z pohledávek na *bankovní účet.*

Sezónnost a specifické účtování zemědělských podniků je hodnocená v případe VIAS jako splněná.

4.4. Finanční podpora ve formě dotací

VIAS každoročně předkládá žádost na podporu ve formě dotací do 15. května a rozhodnutí o vyplacení obdrží začátkem prosince. Finanční podpora je vyplacená na bankový účet do 15. prosince a proto splňuje i další specifikum. Na základě vyplácaných podpor za rok 2018 analyzované společnosti jsem dopočítala přibližnou sumu na jednotku, které se dotace týká.

Typy dotací, které podnik žádá a sumy mu vyplácané, jsou:

- **dotace na zlepšení životního prostředí** (cca 72 €/ha půdy);
- **dotace na výkrm a produkce mléka hovězího dobytka** (cca 260 €/ks hovězího dobytka (dále jen „HD“));
- **dotace na ha půdy** (cca 133 €/ha půdy);
- **dotace na lepší podmínky pro chov zvířat** (cca 130 €/ks HD);
- **dotace na Agroenvironment – ochrana biotopů** (cca 87 €/ha půdy);
- **dotace na pěstování v těžších přírodních podmínkách – horská oblast** (cca 91 €/ ha půdy).

Ročně se v úhrnu vyplatí v průměru 600 000€ na dotacích a podnik plní další odlišnost.

4.5. AGROúvěry

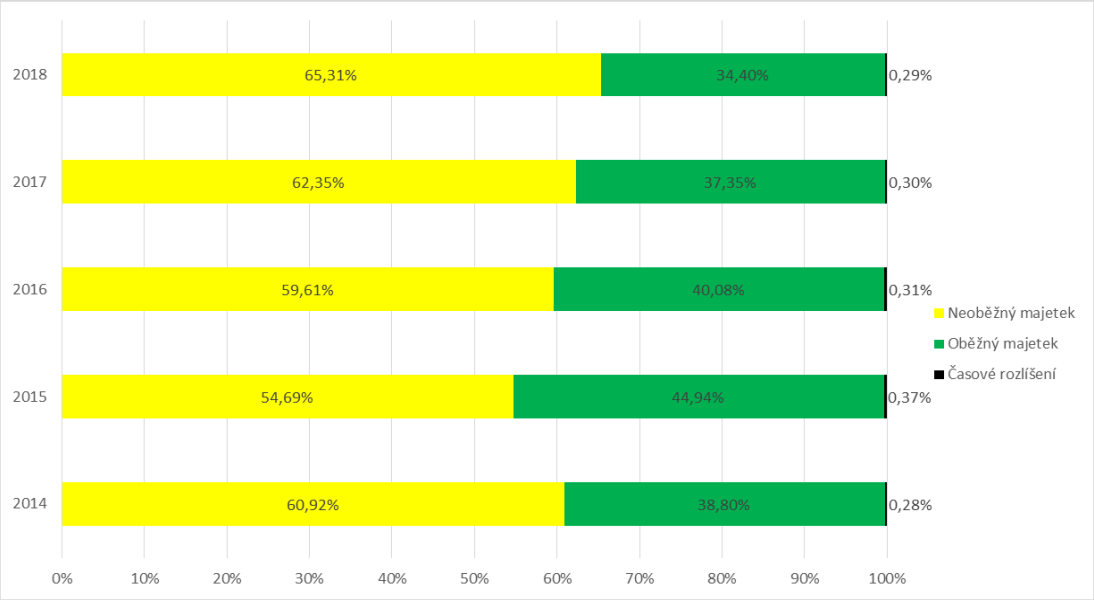
Agrární společnosti využívají AGROúvěry s výhodnější úrokovou sazbou a výjimkou není ani analyzovaný podnik. VIAS dostává na pokrytí financování provozu speciální typ úvěru. Jde o AGROúvěr s úrokovou sazbou 1,9 %, která v porovnání s jinými běžnými úvěry je mnohem výhodnější. Tahle sazba však není jednotná pro všechny zemědělské podniky. Banky se rozhodly, že tyto úvěry budou především krátkodobého charakteru, později střednědobého charakteru kvůli opožděnému vyplacení finančních podpor. Po vyplacení dotací se uhradí dluh vůči bance a podnik si může vzít úvěr na příští rok na pokrytí sezónních nákladů.

5. Provedení finanční analýzy

5.1. Analýza absolutních ukazatelů

5.1.1 Vertikální analýza

Graf 1: Vertikální analýza aktiv (v %).

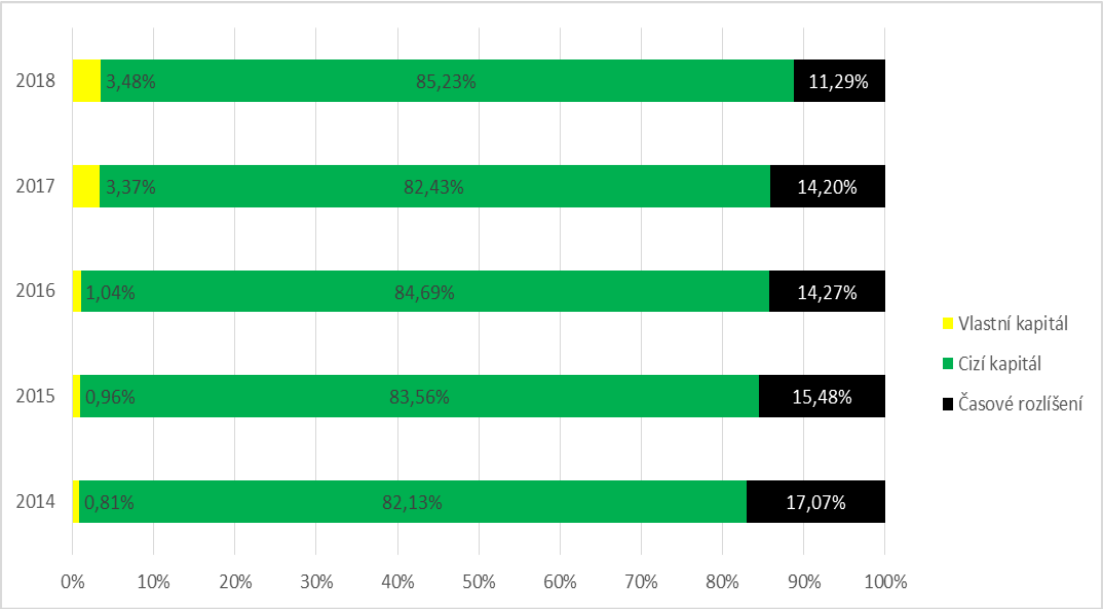

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

Struktura neoběžného a oběžného majetku VIAS je během období 2014 – 2018 rozdělena nerovnoměrně a je to vidět na grafu 1. Neoběžný majetek je tvořený převážně stavbami na prvním místě, pracovními stroji, dopravními prostředky, pozemky a základním stádem. Ve struktuře neoběžného majetku splňuje VIAS předpoklady běžného zemědělského podniku a každým rokem se tento majetek navyšuje důsledkem obstarání nových zemědělských strojů. Téměř stejné zastoupení má v rámci aktiv oběžný majetek, kde největší část zastupují zásoby (materiál, mladá zvířata, dokončené a nedokončené výrobky), a poté pohledávky a finanční účty.

V rámci tradičního zemědělského podniku se výrazné zvláštnosti ve vertikální analýze aktiv nevyskytují, ale ve srovnání s konkurenty má VIAS větší podíl oběžného majetku na celkových aktivech. Příčina je na straně zásob, konkrétně na straně vlastních výrobků. Společnost využívá vypěstované produkty zejména pro vlastní spotřebu (krmivo pro zvířata – seno, sláma), zatím co konkurenti své výrobky vyvážejí na prodej a další zpracování.

Graf 2: Vertikální analýza pasiv (v %).

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

Již ve vertikální analýze pasiv zobrazené na grafu 2 je vidět největší problém společnosti, a to vysokou zadluženost. VIAS upřednostňuje financování cizím kapitálem. Jsou to úvěry leasingových společností, samotné leasingy nebo AGROúvěry. Tímto způsobem se řeší nákup zemědělských strojů a jiných dopravních prostředků. Samofinancování je na hodně nízké úrovni. Problém ale není ve výsledcích hospodaření, protože ty dosahuje v kladných hodnotách. Na vlastní kapitál má dopad ještě ztráta, kterou v roce 2011 podnik vykazoval. Dodnes se ji nepodařilo plně pokrýt, ale podíl vlastního kapitálu se každým rokem lepší a společnost se snaží tento poměr navyšovat. Stále to ale nestačí k tomu, aby byl VIAS nezávislý na cizím financování, a aby výrazně zlepšil celkové zadlužení. Z konkurenčních podniků je na tom podobně PD Mengusovce, které vykazuje o něco větší závislost na financování cizími zdroji.

5.1.2 Horizontální analýza

❖ ***Analýza rozvahových položek***

Tabulka 1: Horizontální analýza položek rozvahy (v %)

POLOŽKA / ROK	2014 - 2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
	Δ%	Δ%	Δ%	Δ%
Aktiva	-1,03%	9,31%	-11,00%	10,31%
Neoběžný majetek	-11,16%	19,15%	-6,91%	15,55%
Oběžný majetek	14,65%	-2,51%	-17,06%	1,58%
Zásoby	6,02%	-10,45%	-16,54%	5,03%
Pohledávky	17,23%	22,32%	-0,24%	-8,63%
Finanční účty	210,46%	111,62%	-90,92%	-35,49%
Vlastní kapitál	18,21%	17,94%	188,68%	13,87%
Závazky celkem	0,69%	10,80%	-13,38%	14,04%
Dlouhodobé závazky	16,96%	20,05%	-12,02%	16,02%
Krátkodobé závazky	-34,77%	1,31%	-8,50%	24,98%
Bankovní úvěry	22,41%	4,09%	-11,99%	1,90%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS za období 2014-2018.

Tabulka 1 zobrazuje horizontální analýzu vybraných aktiv a pasiv, kde jsou jednotlivé změny vyjádřeny relativně. Každá výrazná změna, ať již pozitivní nebo negativní, je barevně zvýrazněná.

Bilanční suma ve sledovaném období vykazovala střídavě klesající a rostoucí trend, který nebyl tak výrazný a tedy můžeme říct, že si podnik udržuje hodnotu celkového majetku na poměrně stabilní úrovni. Stejný trend vykazuje neoběžný majetek, a to zejména na straně dlouhodobého hmotného majetku. Příčinou je kontinuální nákup zemědělských strojů a odepisovaní těch starších.

Oběžný majetek se v celkové výši výrazně nemění, čímž se dá vysvětlit sezónnost ekonomické činnosti a vliv přírodních podmínek na celkovou výrobu. Největší změny jsou na straně finančních účtů. Výrazně rostoucí trend do roku 2016 byl pozitivním aspektem v oblasti likvidity. Jeho náhlá změna v roce 2017 na klesající pokračuje do konce sledovaného období. Přechod z rostoucího do klesajícího trendu o tolik procent je znakem snižování množství peněžních prostředků ve velké míře, což je negativní z hlediska likvidity podniku a VIAS se v této oblasti pohyboval v extrémech.

V druhé částí tabulky se budeme věnovat vlastnímu a cizímu kapitálu. Již na první pohled je vidět, že podnik se snaží zvyšovat financování vlastními zdroji a po

celé sledované období vykazuje rostoucí hodnoty. Je třeba vypíchnout výrazný nárůst vlastního kapitálu v roce 2017, za kterým stojí vyšší tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Růst tržeb byl důsledkem vysoké tržní ceny komodit a tržní ceny mléka v daném roce. U závazků je patrný střídavý trend poklesu a růstu. Rok 2017 se vyznačuje snížením celkové zadluženosti a závislosti na bankovních úvěrech, a to souvisí se zvýšením samofinancování VIAS.

❖ *Analýza výkazu zisku a ztráty*

Tabulka 2: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (v %)

POLOŽKA / ROK	2014 - 2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
	Δ%	Δ%	Δ%	Δ%
Výnosy celkem	-2,67%	-7,55%	16,52%	14,55%
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	-20,65%	6,27%	29,90%	8,54%
Výrobní spotřeba	0,04%	-8,39%	9,46%	19,32%
Ostatní výnosy (dotace z 95%)	9,40%	1,36%	-6,82%	4,95%
VH z hospodářské činnosti	-5,61%	-1,41%	35,32%	-33,21%
VH z finanční činnosti	-4,48%	-5,00%	-7,97%	-8,45%
EBIT	-5,39%	-2,15%	36,41%	-33,89%
EAT	-46,53%	16,44%	1140,35%	-78,77%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

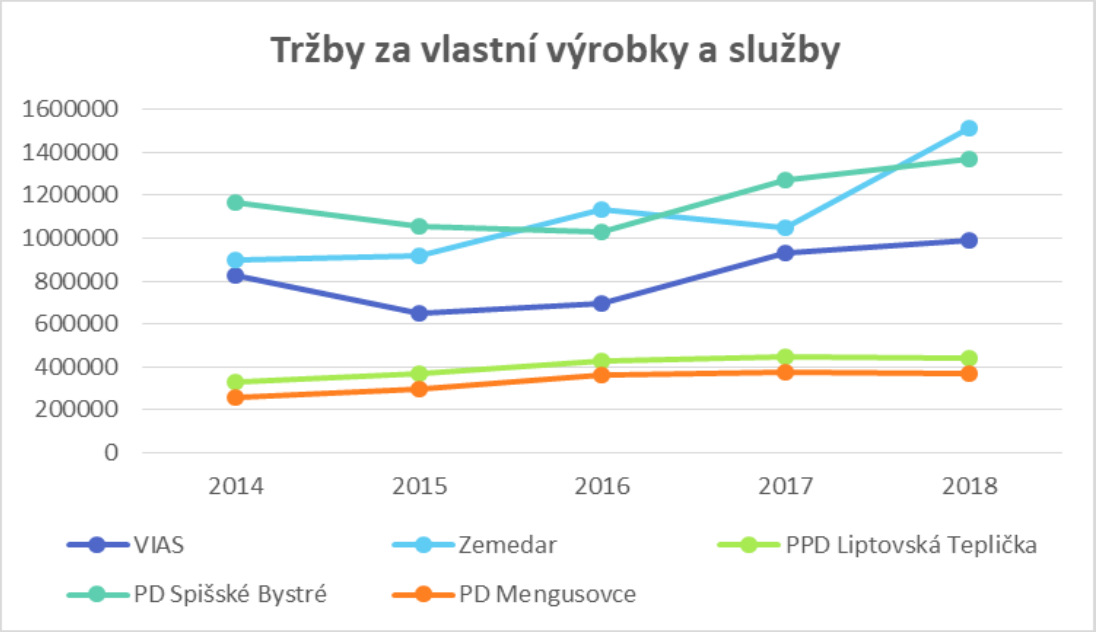
Tabulka 2 zobrazuje horizontální pohled na změny ve výkazu zisku a ztráty analyzované společnosti v relativních hodnotách. Výnosy za sledované období vykazují pozitivní trend, zejména od roku 2017, kdy je vidět i nárůst tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb. To má dopad i na *VH z hospodářské činnosti* a *EBIT*, a to souvisí s již zmíněnými rostoucími cenami komodit a mléka, kterého je podnik významným dodavatelem. Souvisí s tím i příznivé klimatické podmínky pro pěstování. V roce 2018 už přírodní podmínky nebyly tak příznivé, proto tržby narůstaly menším tempem a zároveň se zvýšily výrobní náklady (použití hnojiv a chemických přípravků). Tím se snížil *VH z hospodářské činnosti* a zároveň i *EBIT*. Dalším typem výnosu, který výrazně ovlivňuje hospodářský výsledek, jsou dotace. Jejich hodnota je přibližně stejná, a proto všechny změny na položce *ostatní výnosy* jsou zapříčiněné příležitostnými výnosy (náhrady za pojistní událostí, nájem za myslivecký revír).

VH z finanční činnosti zobrazuje závislost VIAS na úvěrech a leasingu. Čím déle se splácejí, tím je menší *nákladový úrok* a tedy se zvyšuje *VH z finanční činnosti*. Tato položka je vždy záporná, protože zemědělský podnik nevykazuje téměř žádné

finanční výnosy. Táto skutečnost způsobuje pozitivní pokles ztráty prostřednictvím klesajícího trendu.

Hospodářsky výsledek po zdanění *EAT* vykazuje každý rok kladné hodnoty, ale rok 2017 byl jedním z nejúspěšnějších vůbec. Tržby výrazně vzrostly ne jenom prodejem vlastních výrobků, ale i prodejem starších strojů a poskytnutím služeb.

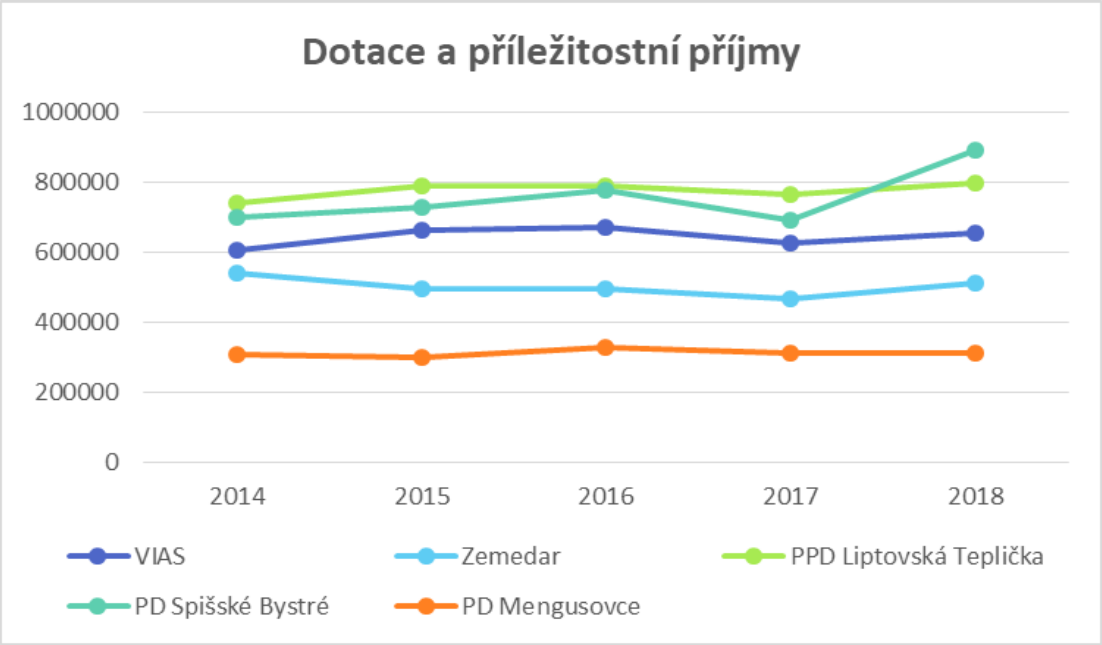
Graf 3: Srovnání VIAS a konkurentů na základě tržeb (v €).

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS a konkurentů za období 2014 - 2018.

Z horizontální analýzy VIAS byl nejsilnější vliv na hospodářský výsledek ze strany tržeb z vlastních výrobků a služeb, proto je grafické srovnaní (viz graf 3) všech konkurentů společně s VIAS. Za sledované období je VIAS na 3. místě a o 1. místo se dělili Zemedar a PD Spišské Bystré. V roce 2017 je výrazný rostoucí trend u všech firem kromě Zemedaru, který pokračuje pomalejším tempem i v roce 2018. Můžeme to zdůvodnit zvýšenou cenou za obiloviny, cenou za dodávané mléko, sezónní poskytnutí služeb a příznivé klimatické podmínky.

Graf 4: Srovnání VIAS a konkurentů na základě ostatních výnosů (v €).

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS a konkurentů za období 2014 - 2018.

Druhým nejvlivnějším výnosem pro všechny firmy jsou dotace (Graf 4). Jejich úhrnná suma pochází z výkazu zisku a ztráty, konkrétně *ostatních výnosu z hospodářské činnosti*, kde se dotace účtují. Jak již bylo zmíněno, dotace tvoří cca 95 % této položky a zbylých 5 % je pro příležitostné výnosy (náhrady za pojistné události, nájem za myslivecký revír). U konkurenčních podniků jsou podrobné informace o konkrétních částkách dotací pro nás nedostupné. Proto bude zbylých 5 % nevýznamných a bude se zohledňovat celkový vliv této položky.

Z hlediska vyplacené podpory ve formě dotací obsadil VIAS znovu 3. místo a o prvenství se dělí PPD Liptovská Teplička a PD Spišské Bystré. Během sledovaného období se u jednotlivých producentů hodnota dotací drží na relativně stejné úrovni, ale z hlediska vyplacené částky se u producentů liší. Specifickým zaměřením se může pyšnit PPD Liptovská Teplička, která dostává speciální dotaci na ekozemědělství a výrobu bioproduktů, proto jí patří v žebříčku první místo v období 2014-2017. PD Spišské Bystré vlastní dva dvory a tedy vlastní půdu o největší výměře v ha. Na ha půdy se taky získává dotace a díky tomu obsadilo tak vysoké místo. VIAS je významným producentem mléka, a na chov dojnic obdrží největší dotaci v přepočtu na ks, což je znázorněno v specifikách zemědělského podniku.

5.2. Analýza rozdílových ukazatelů

Tabulka 3: Čistý pracovní kapitál VIAS ve srovnání s konkurenci (v €).

SPOLEČNOSTI / ROK	2014	2015	2016	2017	2018
VIAS	- 252 868	8 659	- 49 785	395 892	196 750
Zemedar	49 248	134 238	210 026	211 148	277 489
PPD Liptovská Teplička	- 9 191	107 345	179 260	332 126	257 056
PD Spišské Bystré	763 079	749 625	799 541	867 185	1 664 843
PD Mengusovce	34 398	- 22 476	- 23 653	- 65 661	- 99 748

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS a konkurence za období 2014 - 2018.

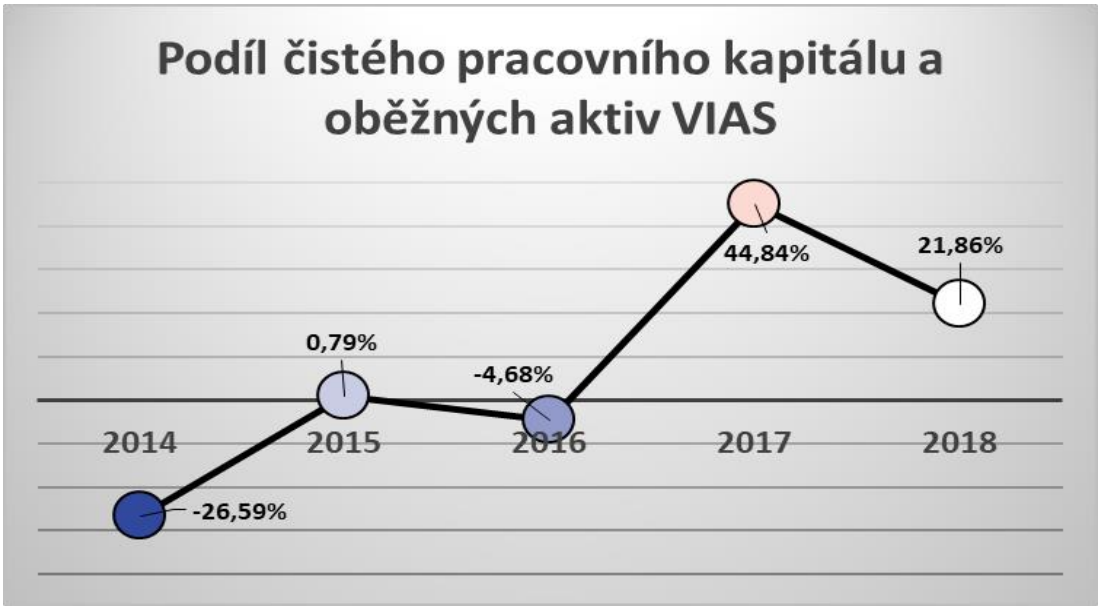
Z rozdílových ukazatelů se budeme věnovat čistému pracovnímu kapitálu, který je znázorněný v tabulce 3 u všech srovnávaných společností. Podle odstínu barvy je znázorněná změna s pozitivním vlivem (červeně) nebo s negativním (modře).

Jak bylo zmíněno v metodologické části, hodnoty v tabulce znázorňují množství oběžného (krátkodobého) majetku financovaného zdroji dlouhodobého charakteru. Nejdřív se podíváme na vykazované hodnoty VIAS. Záporné hodnoty v roce 2014 a 2016 vyjadřují nekrytý dluh, což znamená, že podnik značně využíval krátkodobý půjčený kapitál na financování dlouhodobého majetku. To přineslo určité nebezpečí v oblasti stability, protože cizí kapitál se musí vrátit dřív, než je doba návratnosti majetku. V letech 2017 a 2018 hodnota oběžných aktiv byla vyšší než hodnota krátkodobých závazků, kdy se podnik dostal ze stavu nestability a začal využívat dlouhodobé zdroje efektivněji na pokrytí krátkodobého majetku.

Konkurence se držela víc na stabilizované úrovni kromě PD Mengusovce, které je téměř celé období nelikvidní. PD Spišské Bystré mělo dokonce oproti ostatním konkurentům výrazně lepší výsledky tohoto ukazatele a každým rokem vykazovalo rostoucí hodnoty. Dá se říct, že jako jediné bylo po všechny sledované roky vysoce likvidním podnikem, který hodně využívá dlouhodobé zdroje k financování oběživa.

Na grafickém zobrazení (viz graf 5) je podíl čistého pracovního kapitálu společnosti VIAS na oběžném majetku. Je zřejmé, že doporučené hodnoty 30 – 50 % podle Kraliceka dosahuje jenom v roce 2017, kdy se považovala za nejlikvidnější a nejstabilnější během sledovaného období. V následujícím roce je vývoj také pozitivní, ale je zde vidět horší efektivitu využívaní dlouhodobého kapitálu na pokrytí oběžného majetku (očištěný od dlouhodobých pohledávek).

Graf 5: Meziroční srovnání podílu ČPK a OA podle teorie P. Kraliceka (v %).

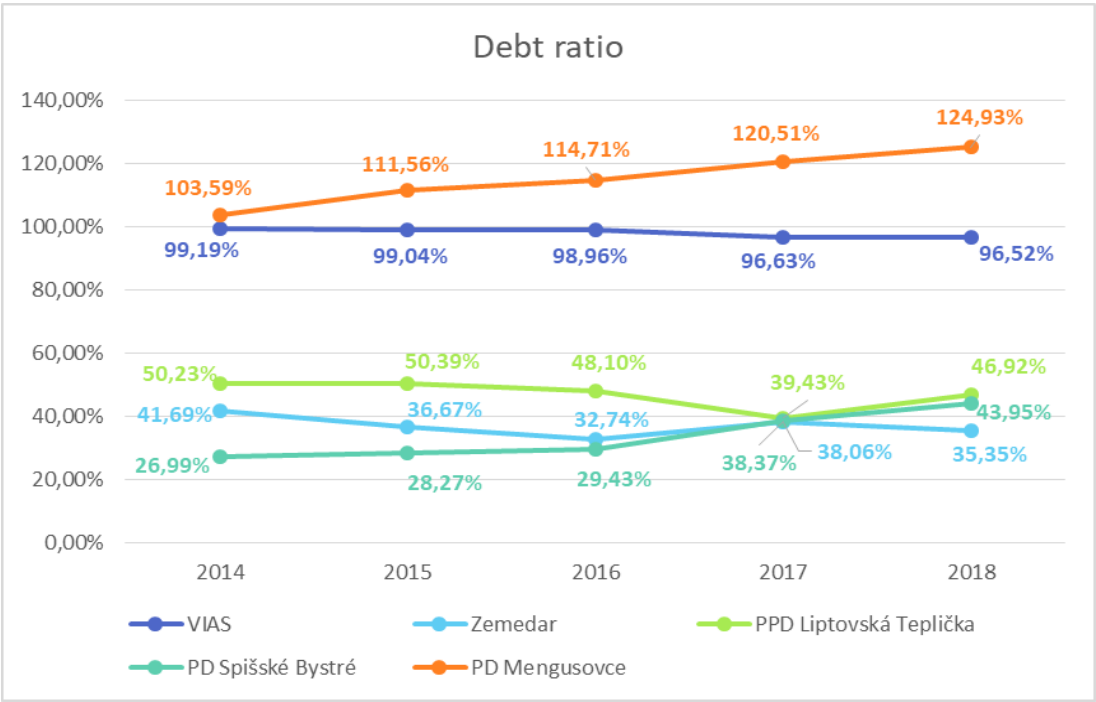
Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

5.3. Analýza poměrových ukazatelů

5.3.1 Analýza zadluženosti

❖ **Debt ratio a Equity ratio**

Graf 6: Celková zadluženost všech společností za sledované období (v %).

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS a konkurence za období 2014 - 2018.

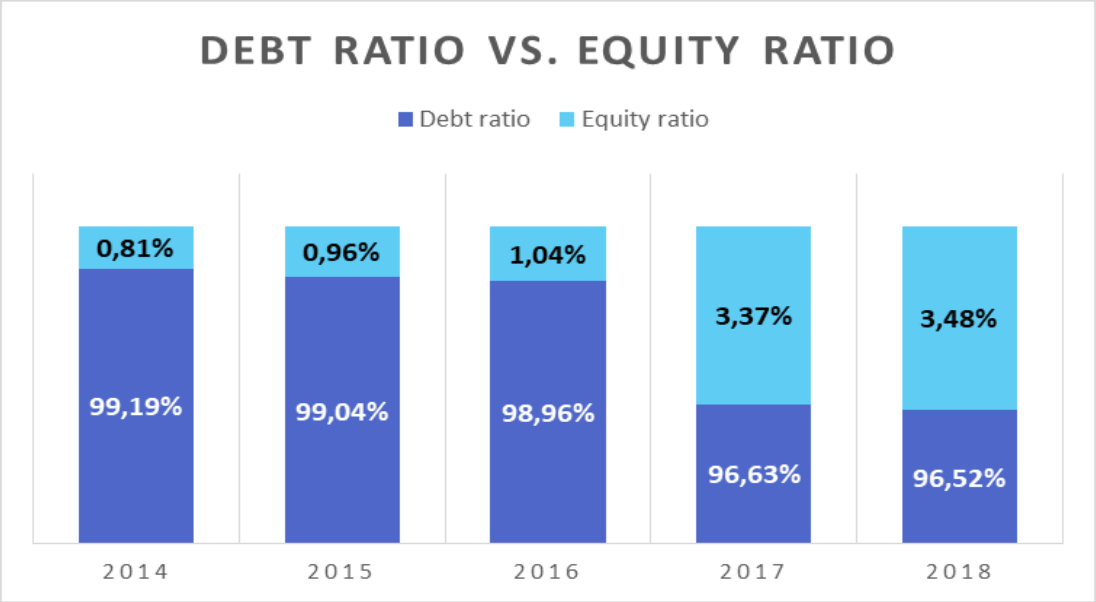
V grafu 6 jsou zobrazeny všechny společnosti a jejich celkové zadlužení (debt ratio). Z toho je patrné, že VIAS a PD Mengusovce mají vyšší zadluženost ve srovnání s ostatními, kteří vykazují průměrně 40-50 % daného ukazatele. Analyzované společnosti VIAS se za sledované období nijak výrazně nepodařilo velikost indikátoru změnit, ale je tam každoroční mírné zlepšení.

Hodnoty indikátoru celkové zadluženosti podniku VIAS poukazují na ohromné věřitelské riziko, což znamená, že je pro podnik obtížné splácet další a další úroky z půjčeného kapitálu a pro banky je to nebezpečí. Krátkodobé úvěry (AGROúvěry s výhodnější úrokovou sazbou) jsou kryté dotacemi a jsou navzdory velké zadluženosti schvalované každým rokem po zaslání žádosti. Podnik je totiž podle dohody splatí z vyplacených podpor. Tento typ úvěru je nezbytný pro pokrytí financování sezónnosti mezi náklady a tržbami, proto je musí VIAS požadovat každoročně. Důsledkem opakovaného splacení dotacemi a přijetí nového úvěru pro následující rok to bude mít stále velký vliv na debt ratio.

Dalším důvodem tak vysoké zadluženosti jsou nákupy zemědělských strojů a dopravních prostředků na finanční leasing a úvěry od leasingových společností. Leasingové společnosti navzdory velké zadluženosti odsouhlasí další a další úvěry, protože v případě neschopnosti jich splatit, mají tyto společnosti nárok nakoupený majetek odebrat z vlastnictví podniku ihned. Tímto způsobem se zajistí proti věřitelskému riziku. Z pohledu na VIAS a na tento typ úvěru, se VIAS nijak nezajišťuje v případe, že takové nákupy na úvěr nebude již schopný splácet. Proto je do budoucna potřeba víc racionálně uvažovat nad možným negativním dopadem takového typu obchodů při tak velké hodnotě zadluženosti, případně se snažit to z části nahradit samofinancováním.

Následující graf 7 srovnává financování majetku VIAS cizími a vlastními zdroji. Grafickým zobrazením je možné určit patrné zlepšení situace. Podnik začíná každým rokem více využívat kapitál patřící vlastníkům na pokrytí nákladů kapitálu, což je pozitivní aspekt. Na druhou stranu jde o posun malé částky a snahu optimalizovat celkovou zadluženost a náklady kapitálu, takže je otázkou do jaké míry se z toho podnik dostane v následujícím období a jestli bude pokračovat v pozitivním trendu.

Graf 7: Meziroční využívaní cizích zdrojů a samofinancování VIAS (v %).

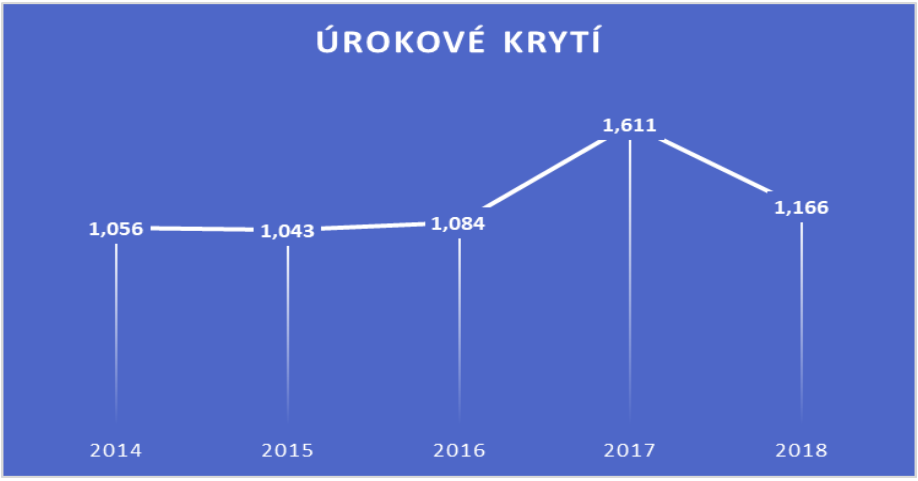

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

❖ Úrokové krytí

V rámci důležitých indikátorů k zjištění únosnosti dalších dluhů je potřeba nahlédnout i na úrokové krytí analyzovaného podniku (viz graf 8). Minimální doporučenou hodnotu 3 tohoto ukazatele VIAS nesplnil ani v jednom ze sledovaných roků. Nejlépe je na tom v roce 2017, kdy je *EBIT* nejvyšší a blíží se k hodnotě 2. Pozitivní je, že všechny roky daný indikátor vykazuje alespoň kladné hodnoty. Značí to o kladné hodnotě zisku před úroky a zdaněním a jeho převahu nad nákladovými úroky.

Graf 8: Vývoj úrokového krytí VIAS (v %)

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

Zde vzniká i otázka, jestli by byl schopný dosáhnout podobných výsledků a unést nějaké dluhy i bez podpory ve formě dotací, čili ostatních výnosů. Dotace dosahují v průměru u VIAS přibližně 40 % z celkových výnosů za každý sledovaný rok. Tato složka je tak vysoká, že zisk již na úrovni *EBIT* by vykazoval záporné hodnoty a při odečtení všech nákladů by i ukazatel vykazoval jen záporné hodnoty.

5.3.2 Analýza likvidity

V první řade je vhodné přehledně znázornit doporučené hodnoty jednotlivých druhů likvidity a analýzy hodnot vypočítaných na zkoumaném zemědělském podniku. V odborné literatuře jsou dané hodnoty zmiňované a doporučované (viz tabulka 4). Vzhledem k tomu, že VIAS nevykazuje položku krátkodobý finanční majetek, je počítaná jenom běžná, pohotová a peněžní likvidita.

Tabulka 4: Doporučené hodnoty jednotlivých typů indikátorů likvidity.

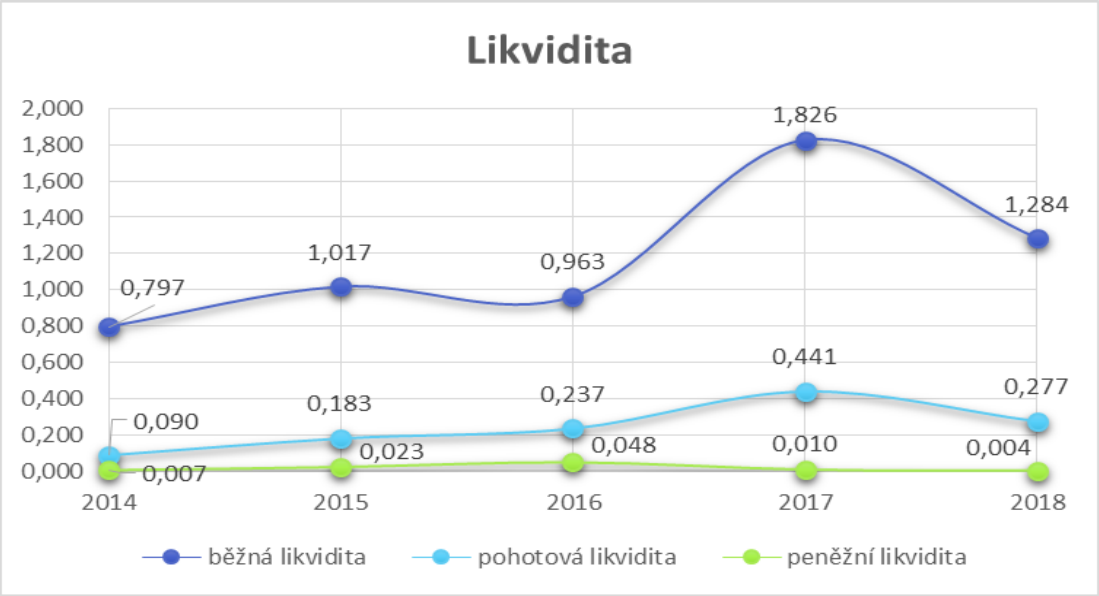
běžná likvidita	1,5 - 2,5
pohotová likvidita	1 - 1,5
peněžní likvidita	0,9 - 1,1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019, 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4, s. 58-59.

Prostřednictvím grafického zobrazení likvidity (viz graf 9) si můžeme rozanalyzovat jednotlivé stupně likvidity. Podnik je likvidní z hlediska běžné likvidity jenom v roce 2017, kdy dosahoval hodnotu kolem 1,8. Znamená to, že v daném roce byl podle ukazatele podnik VIAS schopný pokrýt všechny krátkodobé závazky a uspokojit věřitele tím, že byl schopný proměnit své oběživo v hotovost. Vyšší hodnota tohoto ukazatele je zapříčiněná přeúčtováním krátkodobých finančních výpomocí do dlouhodobých z důvodů dohodnuté změny splatnosti.

Pohotová likvidita je na mnohem horší úrovni a k doporučené hodnotě se ani nepřibližuje. Vypovídá to o tom, že ukazatel neobsahuje položku zásoby. Z toho je zřejmé, že VIAS je na prodeji zásob a jejich proměně na hotovost závislý. Znepokojující je, že ani peněžní likvidita nedosahuje minimální hodnotu 0,9. VIAS tedy dosáhl příznivých výsledků jenom v jednom roce a jednom typu likvidity – běžná likvidita 2017. Z výsledků analýzy likvidity jsou zřejmé velké potíže v oblasti splácení krátkodobých dluhů.

Graf 9: Vývoj vybraných typů likvidity VIAS.

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 -2018.

Hlavním důvodem tak nízkých hodnot likvidity jsou již splacené závazky z dotací. Jde hlavně o pohotovou a peněžní likviditu, které jsou tím nejvíce ovlivněny. Když VIAS obdrží dotace, automaticky je v průběhu pár dní použije na úhradu krátkodobých závazků, zejména AGROúvěrů. Dotace se proto drží na finančním účtu krátkou dobu a jejich vliv se nepřenese do ukazatelů počítaných z účetních výkazů s konečným zůstatkem. Proto by bylo vhodné počítat dané ukazatele v momentě vyplacení jednotlivých dotací. Z dostupných zveřejněných informací je to nedosažitelné.

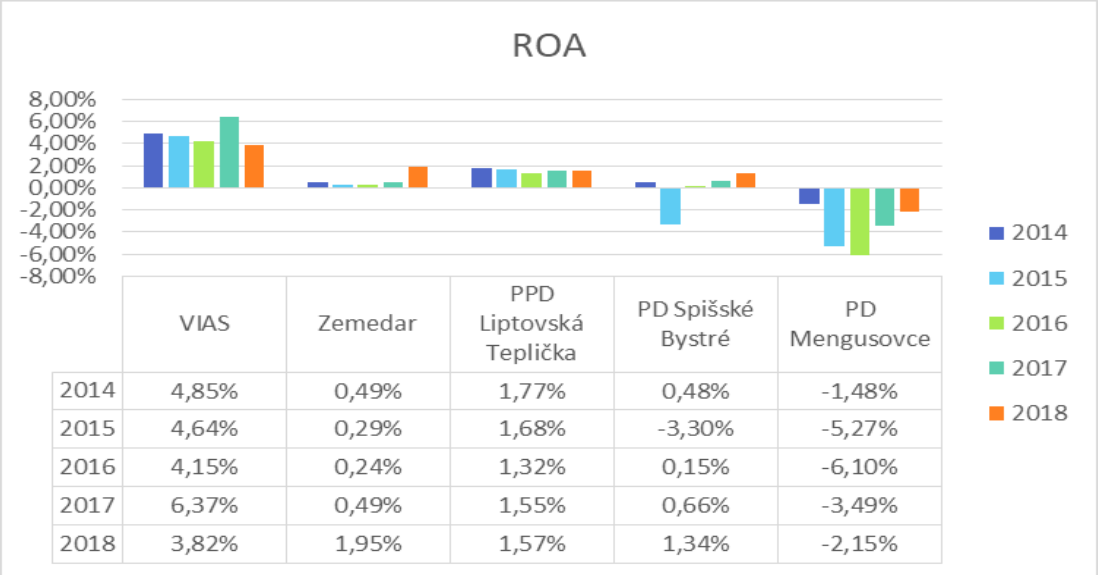
5.3.3 Analýza rentability

- **Rentabilita celkového kapitálu (*ROA*)**

Jde o nejzákladnější indikátor ziskovosti a výnosnosti podniku jako celku. Tento ukazatel má velice silnou výpovědní hodnotu, proto se porovnává u všech konkurenčních společností (viz graf 10).

VIAS během sledovaného období vykazoval v konkurenčním prostředí větších hodnot výnosnosti kapitálu. Můžeme si ale všimnout i nepříznivého každoročního klesajícího trendu. V roce 2017 je znovu patrná nepřiměřenost velikosti *ROA* vůči obvyklému stavu, což vypovídá o tom, že byl jedním z nejúspěšnějších roků vůbec. Musíme tedy konstatovat, že VIAS se v rámci tohoto ukazatele drží na přijatelné úrovni všechny sledované roky.

Graf 10: Vývoj rentability celkového kapitálu všech společností (v %).

	VIAS	Zemedar	PPD Liptovská Teplička	PD Spišské Bystré	PD Mengusovce
2014	4,85%	0,49%	1,77%	0,48%	-1,48%
2015	4,64%	0,29%	1,68%	-3,30%	-5,27%
2016	4,15%	0,24%	1,32%	0,15%	-6,10%
2017	6,37%	0,49%	1,55%	0,66%	-3,49%
2018	3,82%	1,95%	1,57%	1,34%	-2,15%

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS a konkurence za období 2014 - 2018.

Když na ukazatel nahlédneme ve spojení s výnosy z dotací, má to hodně patrný vliv na výnosnost každého z podniků. Jak bylo zmíněno, bez dotací by zemědělský podnik nebyl schopný dosahovat kladných hodnot výsledku hospodaření již na úrovni *EBIT* a rentabilita celkového kapitálu by tedy vykazovala jen záporné hodnoty. Otázkou je, jestli by nákladové úroky započítané v další úrovni zisku také neovlivnily výšku celkové rentability. Již z horizontální analýzy byl patrný každoroční pokles nákladových úroků při jejich postupném splácení. Šlo tedy o snižování ztráty finančního výsledku hospodaření. Výpočet pomocí *EBIT* se dá považovat za regulérní.

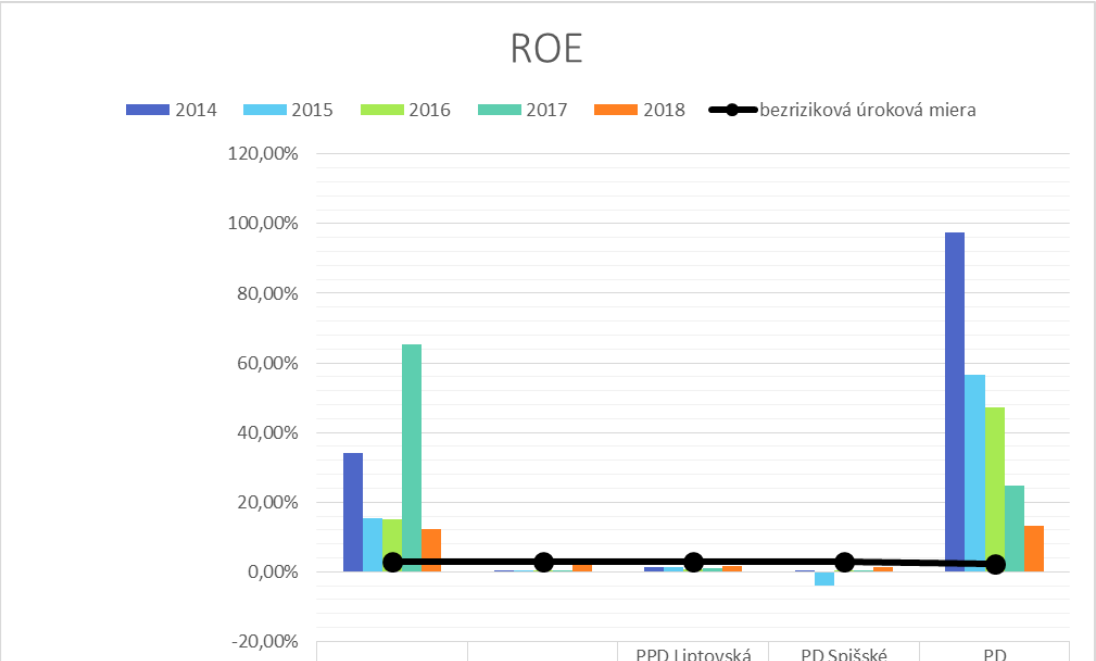
- **Rentabilita vlastního kapitálu (*ROE*)**

Tento druh rentability je vhodný pro vlastníky nebo akcionáře podniku a poukazuje na ziskovost vlastního kapitálu, která je počítána prostřednictvím čistého zisku (*EAT*). Ideální hodnoty ukazatele by měly přesáhnout bezrizikovou úrokovou míru ze státních cenných papírů, která byla v období 2014 - 2017 **3,03 %.** V roce 2017 se ale rozhodlo o jejím snížení pro další roky na **2,27 %**. Všechny dosažené hodnoty zobrazuje graf 11.

Na grafickém zobrazení je vidět, že se VIAS nachází na druhém místě po PD Mengusovce srovnáme-li jejich ziskovost vlastního kapitálu. Během sledovaného období se jejich hodnoty nedostaly pod bezrizikovou úrokovou míru, což je velice

důležité a znamená to, že investování do takového podniku je efektivní. U ostatních podniků jsou tyto investice vcelku neúčinné z důvodů nedostatečné míry k pokrytí rizik. Dostaly se totiž pod úroveň bezrizikových vkladů společnosti. Firmy s nepříznivým výsledkem *ROE* by měly víc využívat cizí zdroje k financování a optimalizovat ho, pokud jsou schopny půjčit další kapitál. Finanční podpora ve formě dotací výrazně napomáhá splácet půjčený cizí kapitál a bez jejich figurování by byly podniky ve většinou ztrátové, to znamená, že by vykazovaly zápornou rentabilitu. Vysoké hodnoty tohoto indikátoru znamenají na druhou stranu závislost na financování cizími zdroji, což bylo předmětem analýzy zadluženosti.

Graf 11: Vývoj rentability vlastního kapitálu všech společností (v %).

	VIAS	Zemedar	PPD Liptovská Teplička	PD Spišské Bystré	PD Mengusovce
2014	34,07%	0,49%	1,27%	0,35%	97,47%
2015	15,41%	0,29%	1,34%	-3,89%	56,61%
2016	15,21%	0,24%	0,84%	0,08%	47,27%
2017	65,36%	0,49%	1,10%	0,53%	24,70%
2018	12,18%	1,95%	1,66%	1,42%	13,20%
bezriziková úroková miera	3,03%	3,03%	3,03%	3,03%	2,27%

Zdroj: Vlastní výpočty na základě účetních výkazů VIAS a konkurence za období 2014-2018; Návrh WACC na obdobie rokov 2018 – 2021 [online]. Martin, 2017 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: http://www.urso.gov.sk/sites/default/files/Navrh-WACC-na-obdobie-rokov-2018-2021.pdf

6. Shrnutí výsledků finanční analýzy a doporučení na zlepšení nedostatků

Již na začátku analýzy, kde se zkoumala struktura rozvahy a výkazu zisku a ztráty vertikálně a horizontálně, se objevily nedostatky v ekonomické činnosti VIAS. V analýze rozvahy byla značná nevyváženost vlastního a cizího kapitálu. Ačkoli se podnik snažil každým rokem optimalizovat kapitálovou strukturu, nevyváženost kapitálu se nepodařilo zmírnit. Příčinou je kumulace ztráty minulých let nebo prakticky nulových hospodářských výsledků a vysoká závislost na financování cizím kapitálem.

Mezi zvláštnosti zemědělského podniku patří i vysoká závislost na dotacích, které ovlivňují výnosy ve značné míře. Dotace jsou hlavní hnací sílou v tomto odvětví. Bez dotací by byl podnik ve vysokém riziku nelikvidity a směřoval by k bankrotu. Sezónnost tržeb a nákladů se v této oblasti odvětví ovlivnit nedá, proto jsou překlenovací AGROúvěry nevyhnutnou součástí v tomto odvětví. Jejich vyplacení je otázkou cash-flow a časového nesouladu příjmů a výdajů, kdy výdaje plynou podniku průběžně, ale příjmy z dotací vždy jen na konci roku za celý rok.

Ze všech ukazatelů vyplývá nadměrné využívání cizích zdrojů na financování majetku. Například u čistého pracovního kapitálu se zjistilo, že podnik využívá krátkodobý půjčený kapitál na financování dlouhodobého majetku, což přineslo nestabilitu. Z analýzy zadluženosti vyplynulo iracionální uvažování v případě nákupů nových strojů a jiných prostředků na úvěry. Podnik se čím dál víc zadlužuje. Důvodem je tak nízké zhodnocení vlastního kapitálu, že hodnota vlastního kapitálu neustále klesá.

Vzhledem ke konkurenci a odvětví se VIAS v oblasti likvidity projevil jako velice nelikvidní podnik s nedostatkem likvidních prostředků. Z hlediska výnosnosti vloženého kapitálu ale vyšel s nejlepšími výsledky. Mezi likviditou a rentabilitou je určitá závislost a komplementarita. S větší rentabilitou je spojená nedostatečná držba likvidních prostředků. Celkové zhodnocení je natolik nízké, že podnik netvoří hodnotu pro vlastníky. Špatná situace z hlediska rentability panuje celkově na tomto trhu a není to výlučně problém konkrétního podniku.

VIAS by se měl zaměřit na financování vlastními zdroji, protože v této oblasti hodně zaostává a je nutné ji zefektivnit. Jednou z možností by bylo navýšení celkového hospodářského výsledku (čistého zisku), čím by se mohla pokrýt i kumulovaná ztráta minulých let. Příkladem by měl být úspěšný rok tržeb 2017, kdy tržní cena komodit a mléka vzrostla, a tak se podnik kromě prodeje produktů živočišné výroby zaměřil i na prodej produktů vedlejší rostlinné výroby.

Druhou možností je snížení závislosti na cizím kapitálu. Především jde o kontinuální nákup nových zemědělských strojů na úvěry a leasing. Podnik by měl zvážit, jestli je skutečně potřebné neoběžný majetek navyšovat do té doby, dokud se finanční stav VIAS nestabilizuje.

Závěr

Účelem této práce bylo vymezit specifika agrárního sektoru na Slovensku a na základě toho analyzovat vybranou společnost VIAS ve srovnání s konkurenčními podniky ze stejného odvětví a geografické oblasti Slovenska. Součástí analýzy bylo na závěr navrhnout možná doporučení na základě nedostatků, které vyplynuly z výpočtů daných indikátorů.

Před realizací finanční analýzy byly v metodologické části definovány její postupy a metody. Mimořádná pozornost byla věnována především vyplaceným příspěvkům na zemědělskou činnost ve formě dotací a AGROúvěrům na dorovnání nesouladu v sezónnosti tržeb a nákladů.

Finanční analýzou se dospělo k závěru, že analyzovaná společnost nepatří mezi stabilní podniky. Bylo to vidět na výsledcích všech počítaných ukazatelů. Z hlediska dosaženého čistého zisku byl rok 2017 nejúspěšnějším a dosažené hodnoty ukazatelů to jen potvrdily. Na základě vysoké hodnoty celkové zadluženosti, platební neschopnosti a vysoké závislosti na dotacích byly identifikovány hlavní negativa podniku.

Poslední část obsahovala shrnutí a zhodnocení výsledků všech indikátorů finanční analýzy a návrhy na zlepšení do budoucna.

Potřeba pravidelné podnikové analýzy minulých dosažených výsledků je hodně důležitá. Zhodnocením minulých výsledků se dokáže předejít opakování chyb z minulosti tím, že se na základě ukazatelů identifikují slabiny a následně se navrhnou různá doporučení pro následující období.

Literatura

Knihy a články

1. BANDLEROVÁ, Anna. Podnikanie formou družstva na Slovensku. In: Zborník vedeckých prác Medzinárodné vedecké dni: Ekonomické a manažérske aspekty trvalo udržateľného rozvoja poľnohospodárstva, 2001, 263-268 s. ISBN 80-7137-867-4.
2. DEMO, Milan. Základy poľnohospodárstva. Nitra: SPU, 2015, 263 s. ISBN 978-80-552-1354-5.
3. DLUHOŠOVÁ, Dana a HAMPLOVÁ, Eva. Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
4. GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Ekopress, 2007, 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
5. KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 299 s. ISBN 978-80-73803-15-5.
6. KOTULIČ, Rastislav; KIRÁLY, Peter; RAJČÁNIOVÁ, Miroslava. Finanční analýza podniku. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2010. 238 s. ISBN 978-80-80783-42-6.
7. KRALICEK, Peter. Základy finančního hospodaření: bilance: účet zisků a ztrát: cash- flow: základy kalkulace: finanční plánování: systémy včasného varování. Praha: Linde, 1993, 110 s. New business line. ISBN 80-856-4711-7.
8. KRAVČÁKOVÁ VOZÁROVÁ, Ivana. Aktuálny pohľad na likviditu poľnohospodárskych podnikov na Slovensku. Mladá veda. Prešov: UNIVERSUM, 2016, 4(2), 47-54. ISSN 1339-3189.
9. MAREK, Petr. Studijní průvodce financemi podniku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009, 624 s. ISBN 978-80-86929-49-1.
10. MARTULIAK, Pavol. 150 years of Slovak co-operatives, 1845-1995. Nitra, Slovakia: Agroinštitút, 1995, 231 s. ISBN 80-7139-028-3.
11. POKRIVČÁK, Ján a Marián TÓTH. Akú poľnohospodársku politiku vlastne chceme?: Výška podpůr, lokálne potraviny a ochrana ŽP. AGROMAGAZÍN: mesačník o ekonomike a financiách v agrosektore. 2019, 16-17. XXI.(8/2019).
12. RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019, 152 s. ISBN 978-80-271-2028-4.
13. SEDLÁČEK, Jaroslav a HAMPLOVÁ, Eva. Finanční analýza. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998, 190 s. ISBN 80-210-1775-9.
14. SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. Podniková ekonomika. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 445 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.
15. ŠÚBERTOVÁ, Elena. Družstevníctvo v procese globalizácie. Kartprint Bratislava, 2004, 193 s. ISBN 80-88870-34-8.
16. ZALAI, Karol. Finančno-ekonomická analýza podniku. 1. vyd. Bratislava: Sprint, 1997, 297 s. ISBN 80-888-4818-0.

Elektronické zdroje

1. AGROúver. OTP Banka [online]. [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: https://www.otpbanka.sk/agrouver
2. Finančná analýza. In: ManagementMania.com [online]. Wilmington (DE) 2011-2019, 2016 [cit. 05. 11. 2019]. Dostupné z: https://managementmania.com/sk/financna-analyza
3. HÚSKOVÁ, Tereza. Finanční analýza podniku [online]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2011 [cit. 2019-11-6], 64 s. Dostupné z: http://hdl.handle.net/10563/21765. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav logistiky. Vedoucí práce Konečný, Jiří.
4. Chcete dotácie na pôdu? Tu sú platby, ktoré sa vyplácajú poľnohospodárom. HN Expert [online]. 2018 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://hnonline.sk/expert/1702680-chcete-dotacie-na-podu-tu-su-platby-ktore-sa-vyplacaju-polnohospodarom
5. KRENICKÝ, Tomáš. Finanční analýza zemědělského podniku [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015 [cit. 2019-10-25], 57 s. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/snacj. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko- správní fakulta. Vedoucí práce Kalouda, František.
6. MARWARS, Martin Vrábel. Finančná analýza. Finančná analýza: Aby sa robili lepšie rozhodnutia [online]. [cit. 2019-10-25]. Dostupné z: https://podnikovaanalyza.sk/financna-analyza
7. Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky. Prepočítavacie koeficienty. Pôdný portál [online]. Bratislava: Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, 2019 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/hosp_zvierata/DJ.pdf
8. Návrh WACC na obdobie rokov 2018 – 2021 [online]. Martin, 2017 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: http://www.urso.gov.sk/sites/default/files/Navrh-WACC-na-obdobie-rokov-2018-2021.pdf
9. Obchodný register [online]. Ministerstvo spravodlivosti SR [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: http://www.orsr.sk
10. Oznámenie pre žiadateľov o platby na ANC, AEKO a EKO. In: Pôdohospodárska platobná agentúra [online]. Nitra: Agroinštitút 2019 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.apa.sk/aktuality/oznamenie-pre-ziadatelov-o-platby-na-anc-aeko-a-eko/9478
11. Poľnohospodárske družstvo Spišské Bystré [online]. [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: http://www.pdspbystre.sk/index.html
12. PPD Liptovská Teplička. PPD Liptovská Teplička [online]. 2015 [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.ppdliptovskateplicka.sk
13. Veľkosť obhospodarovanej pôdy a finančné ukazatele v podnikoch poľnohospodárskej prvovýroby na Slovensku. Trendy v podnikání [online]. Plzeň: UWB, 2014, 4(4), 20-28 s. [cit. 2019-11-14]. ISSN 1805-0603. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/16338/1/Rabek.pdf
14. Vplyv zadlženosti na rentabilitu poľnohospodárskych podnikov na Slovensku. Trendy v podnikání [online]. 2018, 8(4), 4-12 s. [cit. 2019-11-11]. DOI: 10.24132/jbt.2018.8.4.4_12. ISSN 18050603. Dostupné z: https://drive.google.com/open?id=1m6lbCEE2J96rKPS9pLLBSMsfO7xeIa0o

15. ZEMEDAR s.r.o., Poprad-Stráže. Ematech [online]. Radošina [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.ematech.sk/zemedar-sro-poprad-straze/
16. Zriadenie a pôsobnosť PPA. Pôdohospodárska platobná agentúra [online]. Nitra: Agroinštitút [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: https://www.apa.sk/zriadenie-a-posobnost-ppa

Legislativní zdroje

1. SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka. In: Zbierka zákonov. Bratislava, 2015, ročník 2015, částka 24, číslo 75. Dostupné také z: https://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-75

Ostatní zdroje

1. Poľnohospodárske družstvo MENGUSOVCE 2014 – 2018
2. Poľnohospodárske družstvo Spišské Bystré 2014 - 2018
3. Poľnohospodárske podielnické družstvo Liptovská Teplička 2014 - 2018
4. Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s. 2014 - 2018
5. Zemedar, s. r. o. 2014 - 2018

Seznam schémat, tabulek a grafů

Seznam schémat

Schéma 1: Rozdělení plateb podle jejich zdroje financování 5

Seznam tabulek

Tabulka 1: Horizontální analýza položek rozvahy (v %) 25

Tabulka 2: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (v %) 26

Tabulka 3: Čistý pracovní kapitál VIAS ve srovnání s konkurenci (v €). 29

Tabulka 4: Doporučené hodnoty jednotlivých typů indikátorů likvidity. 33

Seznam grafů

Graf 1: Vertikální analýza aktiv (v %). 23

Graf 2: Vertikální analýza pasiv (v %). 24

Graf 3: Srovnání VIAS a konkurentů na základě tržeb (v €). 27

Graf 4: Srovnání VIAS a konkurentů na základě ostatních výnosů (v €). 28

Graf 5: Meziroční srovnání podílu ČPK a OA podle teorie P. Kraliceka (v %). 30

Graf 6: Celková zadluženost všech společností za sledované období (v %). 30

Graf 7: Meziroční využívaní cizích zdrojů a samofinancování VIAS (v %). 32

Graf 8: Vývoj úrokového krytí VIAS (v %) 32

Graf 9: Vývoj vybraných typů likvidity VIAS. 34

Graf 10: Vývoj rentability celkového kapitálu všech společností (v %). 35

Graf 11: Vývoj rentability vlastního kapitálu všech společností (v %). 36

Seznam použitých zkratek

ČPK	čistý pracovní kapitál
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DJ	dobytčí jednotka
DM	dlouhodobý majetek
EAT	zisk po zdanění
EBIT	zisk před úroky a zdaněním
EBT	zisk před zdaněním
EZFRV	Evropsky zemědělský fond pro rozvoj venkova
EZZF	Evropsky zemědělský záruční fond
HD	hovězí dobytek
JRD	Jednotné rolnické družstvo
MPRV SR	Ministerství půdohospodářstva a rozvoja venkova
OA	oběžné aktiva
PD	poľnohospodárské družstvo
PPA	Půdohospodářská platební agentura
PPD	podielnické poľnohospodárské družstvo
ROA	rentabilita aktiv
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
TTP	trvalé trávné porosty
VH	výsledek hospodaření
VIAS	Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s.

Seznam příloh

Příloha 1: Aktiva rozvahy společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s. 46

Příloha 2: Pasiva rozvahy společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s. 47

Příloha 3: Výkaz zisku a ztráty společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s. 48

Příloha 1: Aktiva rozvahy společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s.

ROZVAHA V €	2014	2015	2016	2017	2018
Aktiva celkem	**2 472 840**	**2 447 325**	**2 675 140**	**2 380 850**	**2 626 215**
Neoběžný majetek	**1 506 454**	**1 338 332**	**1 594 657**	**1 484 418**	**1 715 293**
Dlouhodobý nehmotný majetek	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dlouhodobý hmotný majetek	**1 504 582**	**1 336 460**	**1 592 785**	**1 482 546**	**1 713 421**
Pozemky	123 839	123 838	123 826	127 520	127 513
Stavby	941 181	877 911	814 641	751 371	688 101
Samostatné movité věci a soubory	295 031	180 389	509 761	440 748	738 437
Základní stádo a tažná zvířata	143 196	154 322	140 818	162 907	157 170
Obstarávaný dlouhodobý hmotný majetek	1 335	0	3 739	0	2 200
Dlouhodobý finančný majetek	**1 872**	**1 872**	**1 872**	**1 872**	**1 872**
Ostatní realizovatelné cenné papíry a podíly	1 560	1 560	1 560	1 560	1 560
Dluhové cenné papíry a ostatní DFM	312	312	312	312	312
Oběžný majetek	**959 351**	**1 099 933**	**1 072 280**	**889 348**	**903 391**
Zásoby	**851 272**	**902 507**	**808 154**	**674 490**	**708 388**
Materiál	88 058	62 180	105 064	96 609	83 226
Nedokončená výroba a polotovary	143 685	140 873	116 931	50 642	94 083
Výrobky	464 049	490 922	394 232	302 112	292 594
Zvířata	155 480	208 532	191 927	225 127	238 485
Dlouhodobé pohledávky	**8 255**	**10 068**	**8 544**	**6 398**	**3 255**
Odložená daňová pohledávka	8 255	10 068	8 544	6 398	3 255
Krátkodobé pohledávky	**91 660**	**162 012**	**201 945**	**203 588**	**188 605**
Pohledávky z obchodních vztahů	**74 548**	**81 263**	**89 739**	**77 751**	**77 882**
Ostatní pohledávky z obchodních vztahů	74 548	81 263	89 739	77 751	77 882
Daňové pohledávky a dotace	1 714	66 878	102 585	119 679	95 414
Jiné pohledávky	15 398	13 871	9 621	6 158	15 309
Krátkodobý finančný majetek	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Finanční účty	**8 164**	**25 346**	**53 637**	**4 872**	**3 143**
Peníze	4 954	18 636	37 546	4 009	770
Účty v bankách	3 210	6 710	16 091	863	2 373
Časové rozlišení	**7 035**	**9 060**	**8 203**	**7 084**	**7 531**
Náklady příštích období dlouhodobé	16	1 574	1 107	624	131
Náklady příštích období krátkodobé	7 019	7 486	7 096	6 460	7 400

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

Příloha 2: Pasiva rozvahy společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s.

ROZVAHA V €	2014	2015	2016	2017	2018
Pasiva celkem	**2 472 840**	**2 447 325**	**2 675 140**	**2 380 850**	**2 626 215**
Vlastní kapitál	**19 935**	**23 566**	**27 794**	**80 236**	**91 368**
Základní kapitál	**37 841**	**37 841**	**37 841**	**37 841**	**37 841**
Ostatní kapitálové fondy	**132 776**	**132 776**	**132 776**	**132 776**	**132 776**
Zákonní rezervní fondy	**11 352**	**11 352**	**11 352**	**11 352**	**11 352**
Zákonní rezervní fond a nedělitelný fond	11 352	11 352	11 352	11 352	11 352
Výsledek hospodaření minulých let	**-168 825**	**-162 034**	**-158 403**	**-154 175**	**-101 733**
Neuhrazená ztráta minulých let	-168 825	-162 034	-158 403	-154 175	-101 733
Výsledek hospodaření běžného účet. obdob	**6 791**	**3 631**	**4 228**	**52 442**	**11 132**
Závazky	**2 030 853**	**2 044 925**	**2 265 698**	**1 962 652**	**2 238 239**
Dlouhodobé závazky	**806 810**	**943 607**	**1 132 840**	**996 679**	**1 156 335**
Ostatní dlouhodobé závazky	730 415	866 001	909 576	772 297	573 444
Závazky ze sociálního fondu	439	555	847	1 262	368
Jiné dlouhodobé závazky	75 956	77 051	222 417	223 120	582 523
Dlouhodobé bankovní úvěry	**0**	**0**	**0**	**458 500**	**357 000**
Krátkodobé závazky	**693 978**	**452 694**	**458 641**	**419 654**	**524 502**
Závazky z obchodních vztahů	**223 227**	**169 310**	**170 611**	**108 767**	**136 511**
Ostatní závazky z obchodních vztahů	223 227	169 310	170 611	108 767	136 511
Závazky vůči zaměstnancům	13 002	12 479	12 147	16 191	18 184
Závazky ze sociálního pojištění	8 480	7 884	7 763	10 530	12 061
Daňové závazky a dotace	4 957	4 832	5 160	5 874	3 514
Jiné závazky	444 312	258 189	262 960	278 292	354 232
Krátkodobé rezervy	**20 079**	**20 112**	**19 337**	**20 415**	**21 518**
Zákonní rezervy	20 079	20 112	19 337	20 415	21 518
Běžné bankovní úvěry	**468975**	**574072**	**597534**	**67404**	**178884**
Krátkodobé finanční výpomoci	**41 011**	**54 440**	**57 346**	**0**	**0**
Časové rozlíšení	**422 052**	**378 834**	**381 648**	**337 962**	**296 608**
Výdaje příštích období krátkodobé	24 822	24 779	25 277	14 957	4 330
Výnosy příštích období dlouhodobé	354 218	328 765	323 004	292 279	261 552
Výnosy příštích období krátkodobé	43 012	25 290	33 367	30 726	30 726

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.

Příloha 3: Výkaz zisku a ztráty společnosti Vikartovská agrárna spoločnosť, a. s.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V €	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy z hospodářské činnosti	**1 612 984**	**1 569 049**	**1 451 289**	**1 691 095**	**1 937 450**
Tržby z prodeje vlastních výrobků	818 565	649 554	690 312	896 690	973 288
Tržby z prodeje služeb	8 477	3 880	6 328	32 413	18 830
Změny stavu vnitropodnikových zásob (+/-)	-4 241	77 113	-137 237	-125 209	38 730
Aktivace	85 549	96 326	105 228	107 605	84 248
Tržby z prodeje DNM, DHM a materiálu	99 712	80 375	115 860	154 513	166 343
Ostatní výnosy z hospodářské činnosti	604 922	661 801	670 798	625 083	656 011
Náklady na hospodářskou činnost	**1 490 039**	**1 453 000**	**1 336 874**	**1 536 272**	**1 834 044**
Výrobní spotřeba	749 345	749 654	686 787	751 731	896 970
Spotřeba materiálu a energie	616 453	637 464	574 632	611 594	696 799
Služby	132 892	112 190	112 155	140 137	200 171
Osobní náklady	277 228	278 141	276 809	363 103	411 436
Mzdové náklady	164 998	164 805	164 126	226 157	269 671
Odmeny členům orgánů společnosti a družstva	31 070	30 756	31 070	28 316	23 900
Náklady na sociální pojištění	70 157	69 913	69 167	89 335	102 791
Sociální náklady	11 003	12 667	12 446	19 295	15 074
Daně a poplatky	8 612	12 272	9 493	11 093	9 208
Odpisy a opravné položky DNM a DHM	335 601	306 787	254 896	304 056	370 800
Odpisy DNM a DHM	335 601	306 787	254 896	304 056	370 800
Zostatková cena prodaného DM a materálu	81 627	71 498	73 620	72 259	111 523
Ostatní náklady na hospodářskou činnost	37 626	34 648	35 269	34 030	34 107
VH z hospodářské činnosti (+/-)	**122 945**	**116 049**	**114 415**	**154 823**	**103 406**
Výnosy z finanční činnosti	**824**	**1 649**	**807**	**936**	**688**
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	813	1 636	804	936	686
Ostatní výnosy z cenních papírů a podílů	813	1 636	804	936	686
Výnosové úroky	1	2	1	0	0
Ostatní výnosové úroky	1	2	1	0	0
Kurzové zisky	10	11	2	0	0
Ostatní výnosy z finanční činnosti	0	0	0	0	2
Náklady na finanční činnost	**117 397**	**113 000**	**106 590**	**98 291**	**89 819**
Nákladové úroky	113 651	108 859	102 480	94 097	85 925
Ostatní nákladové úroky	113 651	108 859	102 480	94 097	85 925
Kurzové ztráty	77	84	39	23	
Ostatní náklady na finanční činnost	3 669	4 057	4 071	4 171	3 894
VH z finanční činnosti (+/-)	**-116 573**	**-111 351**	**-105 783**	**-97 355**	**-89 131**
EBIT	**120 023**	**113 557**	**111 112**	**151 565**	**100 200**
EBT	**6 372**	**4 698**	**8 632**	**57 468**	**14 275**
Daň z příjmů	-419	1 067	4 404	5 026	3 143
Daň z příjmů splatná	2 880	2 880	2 880	2 880	0
Daň z příjmů odložená	-3 299	-1 813	1 524	2 146	3 143
EAT	**6 791**	**3 631**	**4 228**	**52 442**	**11 132**

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů VIAS za období 2014 - 2018.